

Taxa poștală plătită în numerar, conform
aprobării Dir. G-le P. T. Nr. 30.520/1939

Anul VII, Nr. 6

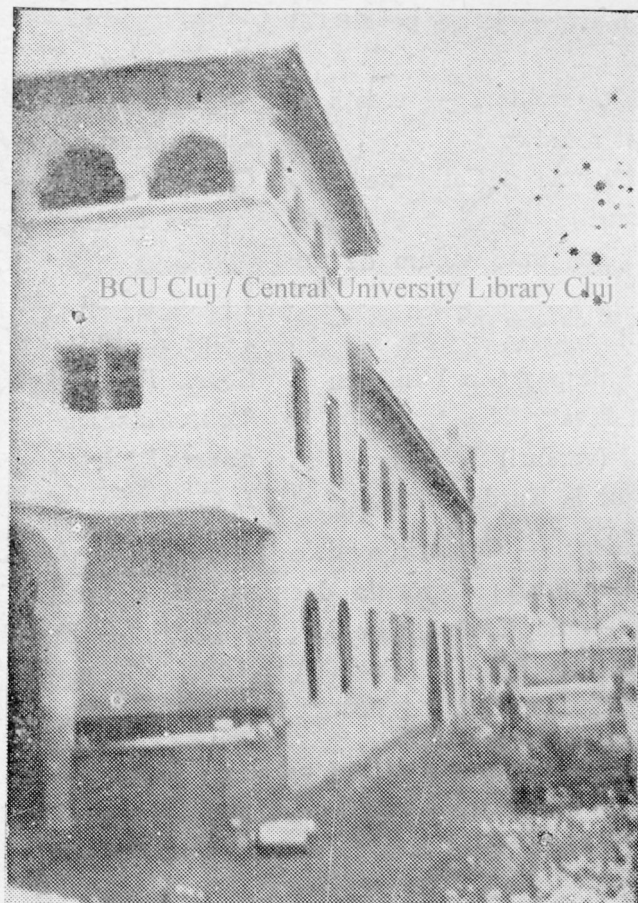
Octombrie 1943

ROMÂNIA EROICĂ

Director : ION COLFESCU-Delaturda

Redacția și Administrația : București, Strada Antim, 19

.....

Casa Administrativă din Abrud, jud. Alba

.....

Imprimeriile „Informația Zilei” Str. Academiei 17. București.

CUPRINSUL :

Tineretul	<i>România Eroică</i>
În singurătate	<i>Petre A. Butucea</i>
Un popor de geniu	<i>Ion Colfescu-Delaturda</i>
România (versuri)	<i>G. Breazu-Ulmu</i>
Suflete mari — jertfe pe altarul Patriei	<i>G. Făcăoaru</i>
Scriitori și scriitori — creații și exhibiții artistice	<i>Lucian Costin</i>
Neam, Națiune și Cetățenie . . .	<i>G. Făcăoaru</i>
Noi (versuri)	<i>Verona Brateș</i>
Pe marginea unui volum de nu- vele	<i>Vlaicu Bârna</i>
Inscripții	<i>Petre A. Butucea</i>
Amintiri despre Gib Mihăescu . .	<i>Const. Rîuleț</i>
„Traista Mea“	<i>Stella Stănescu</i>
Bătrânul (versuri)	<i>Const. Rîuleț</i>
Patronajul la Turda	<i>I. C. D.</i>

Cronica : — Conferința dela Moscova ; — Aniversarea
Unirii Bucovinei ; Expoziția documentară a învățământului
practic ; — Săptămâna Olteniei ; — Cărți ; — Reviste, etc.

**Numai aceia vor purta titlul glorios de educatori ai gene-
rațiilor de mâine, cari vor fi în acelaș timp eroi spirituali
ai neamului în care au văzut lumina zilei.**

*Din „Spirit și Materie“
de I. Colfescu-Delaturda*

ROMÂNIA EROICĂ

REVISTA PENTRU PROMOVAREA ROMÂNISMULUI

Director:
Ion Colfescu-Delaturda

APARE LUNAR

Redacția și Administrația
București, Str. Antim, 19
Te.efon 4.86.16

Tineretul

Adevărata bogăție a neamurilor este tineretul. Și nu tineretul astfel cum se găsește la un moment dat, ci tineretul în continuă devenire.

Puterea pe care o are un popor de a se impune față de alte popoare, de a-și croi soarta în lume, stă mai presus de toate în felul cum se succed generațiunile și în unitatea lor spirituală.

Ne dăm seama de viitorul unui neam uitându-ne la forța lui biologică, la prolicitatea și la grija pe care o pune pentru salvarea, îndrumarea și educarea tinerelor generațiuni. BCU Cluj / Central University Library Cluj

Ne găsim astăzi la o grea răspântie a istoriei. Toate popoarele globului își făuresc un nou viitor.

Noi, românii, luptăm din greu. Primejdii mortale ne stau în față.

Mulți sunt îngrijorați de soarta ce ne așteaptă. Defecțiunii, ca pretutindeni, nu lipsesc nici din rândurile noastre. Dar, oricât de puțin numeroși ar fi, trebuiesc culcați la pământ, oriunde s'ar găsi.

Robustețea neamului nu poate fi prin nimic atinsă.

Pentruca credința noastră să rămână neclintită, ori-cari ar fi fluctuațiile evenimentelor, trebuie să eșim din cercul strâmt al preocupărilor zilnice și să venim în contact cu seva în fierbere a neamului din care facem parte.

Numai pipăind pulsul neamului, pulsul popoarelor, ne putem da seama de viitorul ce ne așteaptă.

Noi trebuie să fim pătrunși de cel mai cald optimism, pentrucă spiritualitatea care comandă evenimentele e cu noi, pentrucă ne găsim pe drumul cel bun, pentrucă înotăm cu vigoare, cu eroism, spre limanul mântuirii.

Directiva evenimentelor cere ridicarea la suprafață a adevăratei bogății a unui neam : PRODUCĂTORUL, făuritorii bogățiilor spirituale și materiale de pretutindeni, masele cele largi ale popoarelor.

Chemarea la viață a acestor mase e imperativul categoric care comandă acest război, pe deasupra tuturor preocupărilor de circumstanță ale beligeranților. Dar scoaterea lor la suprafață înseamnă punerea lor în valoare și această punere în valoare înseamnă cultivarea tineretului, pregătirea generațiilor de mâine, pentru o nouă viață.

Numai acele popoare vor trăi și se vor putea impune în noua Europă, cari vor ști să și pue în valoare adevărata lor bogăție : TINERETUL.

Am făcut de curând o călătorie prin Transilvania. Ne vom ocupa cu altă ocazie de rezultatele acestei călătorii. Deocamdată, ne vom mărgini la câteva constatări sumare în legătură cu teza prezentului editorial : Pulsul zilei, TINERETUL.

Provincia noastră de peste Carpați și noi toți avem pentru ce să fim îndoliați. Dar nicaieri nu a slăbit credința în suflete. Uraganul e gata să se deslănțue.

Sufletele sunt pregătite pentru cel mai curat sacrificiu și eroism. Acesta e și climatul în care trebuie să crească și generațiile cari ne vor urma.

Am asistat la Deva la o mică producție a copiilor între 3 și 7 ani, îngrijiți în Căminul de zi din localitate. Disciplina, curățenia exemplară, confortul, spiritualitatea ambiantă care domină acest cămin au dat roade minunate.

Micii oaspeți sunt crescuți într'o înaltă disciplină morală și națională. Progresele remarcabile de cari dau dovadă îți lasă impresia că sunt mai presus de vârsta lor. Din asemenea cămine nu pot eși decât mame bune și eroi.

Sufletul acestui cămin este D-na Ecaterina Brezoianu născ. Olteanu, învățată, refugiată dela școala primară de fete din Odorheiu și, administratoare, D-na Viorica Nestorescu. Atmosfera ambiantă a căminului se încadrează

în climatul general cultivat de prefectul model care e D Col. C. Dumitrescu, un animator de forță și un român desăvârșit.

În acest cămin se adăpostesc orfani de război, copiii invalizilor și ai concentrațiilor lipsiți de mijloace. Când constăți atmosfera morală și de înalt patriotism în care cresc acești micuți, nu te poți abține de a nu te gândi cu melancolie la condițiunile în cari se ridică copiii acelora ale căror mijloace le îngăduie să și fie odraslele acasă.

Căminul acesta se încadrează în școala de mâine. Directiva eroică, care pune stăpânire pe noi, așează centrul nostru de greutate înafară, în neamul din care facem parte. Dar dacă individul e al neamului, nici copilul nu poate fi exclusiv al individului, al familiei.

Familia e primul nucleu din care răsar vlăstarele viitorului. Dar acest nucleu nu poate să deservească neamul nemuritor din care face parte. Nu-i poate fi în niciun caz dăunător.

De aci urmează că educația e o problemă de stat care depășește singuraticile familii, după cum statul el însuși e o problemă de națiune care depășește conducătorii efemeri și tendințele agresive ale altor națiuni.

Nu numai că individului nu-i e permis să se risipească, dar nici familiei și nici statului nu le poate fi îngăduit de a nu avea ca țintă supremă apariția în cele mai bune condițiuni, pregătirea și creșterea generațiilor de mâine.

Comprimarea nașterilor, abstenența, corupția de orice natură, sunt crime în contra națiunii. Cultul familiei ca izvor spiritual și ca cetățue inexpugnabilă a neamului, cultul copilului, al tineretului purtător al eternității lui, va trebui să facă în curând principala preocupare a guvernanților și a noastră a tuturor.

Tineretul, generațiile de mâine cari trebuie să găsească drumul larg deschis pentru apariția lor integrală, sunt singura noastră garanție de viitor.

După cum vom ști să ne înmulțim și să ne cultivăm prin tineret, după cum ne vom asigura, prin curățenia noastră sufletească, prin spiritul de sacrificiu, prin devotamentul față de neam și patrie, prin eroismul nostru, de singura și adevărata comoară : TINERETUL, astfel ne vom

clădi viitorul, în lumea cea nouă care bate la porțile vieții.

E inutil să insistăm asupra adevărului axiomatic pe care l'am expus mai sus. Războiul actual, războaiele anterioare, istoria ne stau înaintea.

Popoarele se ridică sau cad după cum știu sau nu să-și cultive progenitura. Cele ce și-o distrug se sinucid.

Exemplul Franței e elocvent. Exemplul Germaniei e și mai impresionant. Cele optzeci de milioane de germani au devenit șampionii Europei și ai lumii. Ar fi putut fi numai patruzeci, dacă s'ar fi imitat exemplul Franței, iar Franța ar fi putut deveni stăpâna lumii, dacă nu și-ar fi distrus singurul ei, adevăratul ei tezaur, **progenitura**.

După cum în trecut ; tot așa și în viitor : **Ne vom crea singuri soarta**. O poartă în sân mamele române ; o poartă noi toți în curățenia noastră sufletească, în eroismul de care vom fi animați ; o poartă conducătorii statului în legislația pe care vor ști să o făurească pentru a crea cele mai bune condițiuni pentru apariția generațiilor de mâine și pentru cultivarea și punerea lor în valoare.

Purtăm în noi toate generațiile cari au fost și cari vor fi. Lozinca noastră trebuie să fie : Nimic din noi să nu se piardă ; să ne cultivăm prin urmașii noștri ; să ne îngrijim de singurul, de adevăratul nostru tezaur : **TI-NEREUL**.

„ROMÂNIA EROICĂ”

In singurătate

Vezi, despărțirea e o moarte liniștită

Printre zâmbetele înlăcrimate ale plecării.

Ca și ieri, — mâine lăsându-mă lângă amintiri

) sau speranțe —

Mă vei uita cu încetul.

Eu voi suferi neștiut

Și'n serile bolnave de prea mult romantism,

Când stelele clipocesc așa de ciudaț,

Voiu plânge domol.

Tu nu vei ști...

Și va fi atât de bine.

PETRE A. BUTUCEA

Un popor de geniu

Am amintit în altă parte impresia de neuitat pe care mi-a lăsat-o o paradă din Italia ocazionată de sărbătoarea națională „Nașterea Romei“.

Am spus atunci că drept discursuri au figurat vr'o patru zeci de decorări de copii pentru fapte eroice.

Tot dela italieni am adus o altă impresie care mă va stăpâni toată viața. În pavilionul italian al expoziției coloniale franceze dela 1930, reprezentând un templu al lui Jupiter, și la o expoziție dela Roma figura pe un întreg perete o pictură reprezentând o mulțime de oameni ale căror priviri fascinate erau toate îndreptate spre aceeaș țintă.

Era idealul solidarizării, idealul eroic. **Spre o singură turmă și spre un singur păstor.**

În această direcție merge omenirea în zilele noastre. Pentru întruchiparea acestui om sângerăm noi în actualul război mondial.

Bolșevicii declară infam idealul burghez. Noi declarăm infam idealul bolșevic. În fond și unii și alții au dreptate. Cel ce trăește pentru el își risipește existența. Viața în plin o trăește numai acela care-și dă seama că centrul lui de gravitate e în afară de ființa lui.

A trăi pentru comunitate și a te sacrifica pe altarul ei, iată adevăratul țel al vieții.

Dar și idealul bolșevic e infam. A transforma pe om în instrument de producție, a-l expropria din atributele lui umane, de religie, de familie, de proprietatea produselor mîinii și brațelor lui, de neamul din care face parte, de legăturile lui cu pămîntul patriei; într'un cuvînt a-l reduce în starea de mașină, de robot, este culmea infamiei, a aberației, a criminalității.

Și cu toate acestea s'a găsit un stat care cuprinde nu mai puțin de 1/6 din globul pămîntesc și două sute de milioane de suflete, în care idealul acesta a devenit o dogmă de stat, care se aplică cu străjnicia criminală a primitivului în fața barbariei căruia nu există cruce.

De mai bine de două zeci de ani ni se cresc asemeni generații de emasculați pe toată întinderea acestui imens teritoriu și se radiază pretutindeni germenii descompunerii, fără ca

omenirea, prin marile ei forțe organizate, să se fi fost solidarizat pentru a înăbuși cangrena în fașă.

Fenomenul își găsește explicația lui pe deplin întemeiată. Un microb caută să distrugă alt microb, pentru a-i lua locul.

Suntem la o răscruce de drumuri. Organizația individualistă, decretată de bolșevici „burgheză”, nu mai putea fi tolerată. Această organizație reduce totul la individ și la cultivarea inteligenței lui pentru parvenire, iar în ce privește viața internațională, la lupta acerbă dela stat la stat, de la națiune la națiune, la anihilarea energiilor, cari constituiesc în fapt adevăratele bogății de pretutindeni, la lupte oarbe și sterile, la un egoism atroce care condamnă orice progres moral în profitul unui materialism odios, la **bellum omnium contra omnes**.

Intr-o asemenea atmosferă interlopă s'a zămislit bolșevismul. Statele democratice individualiste, supra încărcate de intelectualism și de știință, erau putrede din punctul de vedere moral. Piereea le era decretată prin însăși structura lor.

Lipsite fiind de elanul moral, inteligența, știința și tehnica, singurii zei la cari se închinau, le-au dat mijloacele ca să exploateze la maximum clasele muncitoare, a celor producătoare în profitul celor profitoare, celor parazitare. Cum toate valorile spirituale erau puse în serviciul acestei stări de lucruri, în serviciile exploatării nemiloase a claselor oropsite în profitul deținătorilor bunurilor sociale, parazitul internațional de totdeauna și de pretutindeni, evreul, a găsit un teren cât nu se mai putea mai propice, pentru a-și plasa otrava corosivă.

Clasele muncitoare de pretutindeni au fost luate la remorcă. Pustiul lor moral a fost luat în exploatare. Nu se putea un teren mai potrivit pentru geniul dizolvant iudaic.

Materialismul claselor stăpânitoare trebuia doborât în profitul materialismului claselor muncitoare, puse la remorca jidovimii.

Pentru iudeo-bolșevici idealurile „burgheze” au devenit perimate, odioase. Creștinismul mai ales, spiritualitatea care a pus prin el stăpânire pe popoare, trebuia cu orice preț stărpită. În acest scop nu exista mijloc, oricât de criminal, care să nu-și găsească justificarea aplicării lui.

Trebuia creat un om nou, liberat de toată supra structura spirituală care caracterizează popoarele europene, popoarele culte în general. Pentru a se ajunge la acest scop, extirparea

claselor conducătoare de pretutindeni se impunea ca o necesitate de neînlăturat.

Omul nou trebuia să fie un instrument de producție, un muncitor, un robot, fără alte atribuții. El nu se putea recruta decât din „**proletarii din toată lumea**“, din lumea mizeră de pretutindeni. „Proletarii din toată lumea“ erau singurii oameni cari aveau dreptul la existență. Numai din proletarii puri se putea recruta omul de mâine.

Aceștia sunt aliații anglo-saxonilor. Și schimbarea structurii spirituale a acestor aliați nu e posibilă. Suprimarea lor totală e singurul remediu.

Să fie oare progresul economic colectiv singurul ideal care poate anima ființa umană? În definitiv la aceasta se reduce orice ideal în concepția bolșevică. Să fie oare celalt ideal, interesele individului, rațiunea noastră de existență?

Individualismul care ne-a dominat până acum la aceasta reducea scopul existenței: *Fiecare pentru el*, popoare, clase sociale, indivizi. Organizarea pe clanuri, pe triburi, pe popoare, pe state și statulețe conduse de clii guvernamentale.

Și pentru a se asigura o cât mai justă repartitie a intereselor, s'a inventat sufragiul universal, reprezentanța minorităților, prohibițiile vamale și granițele chinezești dintre state și popoare, menite toate să înăbușe circulația bunurilor spirituale și, în largă măsură, și a celor economice; să condamne puterea de producție a neamurilor; să le paralizeze avânturile constructive.

În special în Europa acest sistem a mers până la ultimile limite. Cel din urmă țigan analfabet avea dreptul să se pronunțe cu privire la interesele supreme de stat, iar cetățenii de contrabandă cari nu aveau nimic comun cu statul din care făceau parte întâmplător, erau chemați pe aceeași linie cu cei autohtoni să se pronunțe și să decidă de viitorul lui.

Și toate aceste interese se concentrău de fapt în mâna câtorva organizații, în așa zisele partide de guvernământ, cari concentrău toate aceste interese în mâinile lor și le foloseau sub inspirația și conducerea ocultă a jidovilor cari nu uitau a-și reține pentru ei partea leului.

Cu acest sistem ajunseserăm ca să avem, cu toate progresele tehnice din ultimul timp, între diferitele localități aparținătoare la state diferite, distanțe astronomice.

Între București, Rusciug, Sofia, Constantinopol, spre a lua o pildă la întâmplare, distanța era foarte greu de parcurs. De comunicațiile dintre noi și localitățile din Uniunea Sovietică nu mai vorbim. La aceste localități nu se putea ajunge.

Circulația bunurilor spirituale și economice nu erau mai puțin stânjenite. Trusturile de interese dominau pretutindeni. Guvernele înseși nu constituiau decât asemenea trusturi.

Cu acest sistem s'a ajuns a se crea adevărate prăpastii între state și popoare, îndărătul cărora mocneau dușmăniile și conflictele, gata oricând să izbucnească în războaie sângeroase, după cum și în interiorul statelor ciocnirile de interese și conflictele între clicile organizate consumau cele mai valoroase energii ale națiunilor.

Oare pentru a reveni la acest prăpăd s'a încins vâlvătaia focului pe tot întinsul globului; pentru a salva diferitele clici guvernamentale, diferitele coterii exploatoare, sângerează cumplit popoarele din cele două emisfere?

A te război e ușor. Mai greu e a ști pentru ce te războiești și mai ales a ști la ce rezultat te poate duce războiul.

Războiul e dus de oameni. Dar oamenii la rândul lor nu sunt mașini fără de suflet. Ei sunt conduși și animați la rândul lor de idei, de idealuri.

În definitiv nici nu sunt ei cari poartă războaiele, ci idealurile care-i animează. Și nu vor fi ei aceia cari vor câștiga sau pierde, ci aceste idealuri.

După cum am spus de atâtea ori numai zeii nemuritori câștigă sau pierd bătăliile.

Astăzi războaiele sunt totalitare. Masele cari le poartă în întregimea lor trebuie să fie conștiente de scopurile urmărite. A duce mase compacte la abatoarele de pe câmpurile de război pentru satisfacerea intereselor, mărturisite sau camuflate, ale unor conducători e cea mai abominabilă crimă, care nu se poate să nu fie ispășită în raport cu grozăvia ei.

Deaceea trebuie să facem în orice moment operă de luminare față de noi înșine, față de semenii noștri. Trebuie să ne punem în orice moment sub protecția zeilor nemuritori.

Se zice cu drept cuvânt că e mai grea pacea decât războiul. În vâltoarea luptelor vorbește forța. La sfârșitul lor trebuie să răsără luminișurile. Atunci zeii vor apare în toată măreția lor și vor cere muritorilor socotetă de faptele lor.

Atunci sosește ora grelelor răspunderi, și pentru învingători și pentru învinși.

Am spus de atâtea ori că scopul acestui război nu poate fi decât acela de a înlătura din drumul omenirii organizarea pe clici, pe întrese, pe exploatări a clase pe clase, a popoare, pe popoare; a înlătura din calea ei forța brută și arbitrarul, pentru a se deschide larg calea progresului, a punerii în valoare a forțelor constructive de pretutindeni, calea solidarității interne și internaționale, calea eroismului în ordine spirituală.

Cu ani înainte de declanșarea actualului război am demonstrat cât de rătăciți eram noi, cât de rătăcite erau democrațiile europene, atunci când cultivau vechile ideale eșite din revoluția franceză dela 1789. Am spus atunci: „*Omenirea se îndreaptă cu pași gigantiци spre „o singură turmă și un păștor”*. Cari vor fi formele de organizare? Aceasta se frământă acum în adâncuri. Un singur lucru apare însă de pe acum la orizont: va veni era roismului. S'a dus epoca exploataților. puși în frang de organizatori. Statele viitorului vor trebui să fie produse, organizate și conduse de elementele optime ale diferitelor rase, popoare și grupuri umane”.

Aceste cuvinte stau scrise în „*Spirit și Materie-Eroismul în Viața de Stat*” — publicată la 1935, dar care a fost scrisă cu mult înainte, trebuind să stea mult timp în cartoane, cași alte lucrări ale mele, înainte de a vedea lumina zilei.

Incă dela sfârșitul războiului trecut se desina la orizont apariția unui OM NOU și, concomitent, organizarea omenirii pe alte baze decât acelea ale trecutului.

Această *necesitate a timpului* a scos din neant, din necunoscut, din Marele Tot, bolșevismul iudaic ca forță distructivă, și mișcările de regenerare, fascismul, național socialismul, falangismul etc. ca forțe constructive.

Din ciocnirea acestor două gigantice forțe trebuia să ese lumea de mâine, lumea muncii productive, energiile spiritualizatoare, solidarizarea în eroism a claselor și popoarelor, și dispariția organizațiilor egocentrice bazate pe forța brută și pe exploatarea a om pe om, a clasă pe clasă, a popor pe popor și a statelor plutocratico-democratice sub care se camuflau.

Ciocnirea era în aer. Trebuia să sară la timpul său scân-

teia care să aprindă focul. Scânteia a sărit. Zeii s'au pus în funcție. Suntem în plină operă de gestațiune. Cea mai mare operă de gestațiune din istoria omenirii.

Va trebui să se realizeze acum, să capete ființă, să capete trup, nu omul bolșevic, ROBOTUL, ci omul care se conformează marelui principiu evanghelic, *Urmează căile Domnului și învățăturile Lui și toate ți se vor adăuga*; OMUL CONSTRUCTIV, omul spiritualizat ;să se ridice la conducere în sânul popoarelor, și între popoare elementele spiritualizate, elementele optime ; să se restabilească în sânul popoarelor, între popoare, în omenire, adevăratele valori.

Erou fără dreptate, fără purificare, nu se poate. Erou e tot ce e mai pur, mai măreț în sânul popoarelor, iar popoarele eroice sunt singurele în drept să se valorifice în sânul omenirii. Ierarhia eroică e singura dreaptă și eternă.

Dar, pentruca să fii erou trebuie să te liberezi de egocentrism, de mercantilism, de arbitrar; să-ți pui centrul de gravitate în neamul tău, și, prin el, în sânul întregii omeniri.

Un asemenea ideal suprem de viață cere climatul său spiritual special, cere dreptate între oameni, între popoare, cere suprimarea granițelor chinezești dintre state și neamuri, libera circulație a bunurilor spirituale și materiale, ridicarea fiecărui individ la viață spirituală, la crearea lui ca putere productivă, constructivă, punerea popoarelor eroice pe adevăratul pedestal al existenței lor.

Om robot, interese meschine, idealuri perimate, meschinari; camuflete, cărți trișate, organizarea de interese egocentrice, state la remorca iudaismului, democrații lăbărtate, de felul aceloră, pe cari le-am avut înainte de război, state plutocratice, dominațiuni universale bazate pe forță brută, clase și popoare, coterii interne și internaționale, cari să se impue ca forțe exploatoare; le plângem de milă aceloră cari persistă să creadă că vor putea rezulta din retorta gigantică a actualului război.

Războiul acesta nu e decât o formidabilă punere la încercare a rezistenței popoarelor, a capacității lor de spiritualizare, de solidarizare cu supremele ideale al timpului, a eroismului spiritual de care sunt animate.

Poporul nostru nu și-a pierdut drumul. El a pornit din primul moment în iureșul luptelor, fără reticențe, fără toc-

meli și cu toate forțele sale. Prin aceasta el a înțeles să se solidarizeze pe deplin cu țelurile războiului, să se facă campionul eroic al aducerilor lor la îndeplinire.

Acest fapt măreț ne situează în rândurile Demiurgilor, dar ne impune și obligațiuni de onoare cărora trebuie să le facem față cu acelaș eroism.

E vorba de purificarea noastră internă, de eliminarea din sânul nostru a elementului semit și a tuturor elementelor ale căror prezență pot dăuna organismului social; de ridicarea la suprafață a elementelor optime din sânul națiunii, de cultul eroilor, de dreptatea socială; de restabilirea la interior a adevăratei ierarhii a valorilor, de stărpirea mercantilismului, de ridicarea românilor de sânge de pretutindeni la conștiința valorii lor, ca membri ai națiunii din care fac parte și de transformarea lor în eroi ai faptei pe teren.

Lozinca cu care am pornit la drum: OM NOU LA STAT NOU, nu trebuie uitată niciun moment. De realizarea ei integrală depinde întregul nostru viitor. Orice român de sânge trebuie să știe ce este un om nou și să se nizuiască a-l face să trăiască în el în orice moment al vieții.

Omul nou nu trăește pentru sine, ci pentru neamul din care face parte. Se lapadă complet de egocentrismul său. Se naște a doua oară pentru *Patrie și Neam*. E gata oricând să-și sacrifice viața și bunurile sale pe altarul Patriei.

Omul nou e o celulă vie a neamului în care s'a născut. Nu-și aparține lui niciun moment. Face parte din bogățiile neamului său, și prima sa datorie este de a face ca această bogăție să producă maximum de roade.

Omul nou nu se risipește. El își valorifică orice clipă a vieții. Omul nou știe că el nu e decât un inel efemer între trecut și viitor și că deci el trebuie să cultive în el și să le ridice la maximum de potențialitate părțile lui optime, pentru a le transmite intacte generațiilor viitoare.

Omul nou nu caută parvenirea, ci sacrificiul. În funcția socială pe care și-a asumat-o el nu e decât un erou al datoriei pe teren.

Am vorbit altădată despre risipa de timp și de energii. Am arătat că cei mai mulți dintre noi ne risipim timpul și energiile zadarnic. E și acesta unul din multiplele aspecte ale egocentrismului. E o purtare criminală față de noi însine,

față de neamul nostru, față de omenire. Noi trebuie să știm bine că nu ne aparținem, ci aparținem, că nu trăim pentru noi, ci pentru Neam, că trebuie să trăim pentru el cu toate facultățile de cari am putea să dispunem.

Acesta e rostul vieții și nu e altul.

Fiecare individ la postul său, fără reticențe. Fiecare popor la rostul lui productiv, creator în concertul popoarelor.

Aceasta va trebui să fie, lozinca de mâine.

Noi spunem despre marii creatori că sunt oameni de geniu. Despre popoarele creatoare spunem că sunt bine dotate. Dar poți să fii bine dotat și poți fi om de geniu și să nu lași nimic în urma ta. Și poți fi mai puțin dotat și să devii totuși un mare creator.

Nu mă ocup cu partea înăscută, moștenită dela strămoși care are cuvântul său decisiv. Dar orice ai fi moștenit dela ei, nu vei ajunge la creațiune, dacă nu vei fi realizat față de tine însuș marele principiu: *O singură turmă și un păstor.*

Să nu te risipești, să-ți concentrezi activitatea într'un anumit țel și să te ții de el, să te devotezi lui trup și suflet. Acest scop îl au dealtfel și pregătirile pentru diferitele specialități. Vei fi mai bun medic, dacă te vei ocupa numai de medicină și, mai bun plugar, dacă îți vei concentra întreaga activitate și întreaga pricepere în producția agricolă.

Dar pentru orice ramură de activitate trebuie să depui inimă și suflet, nu interes, nu mercantilism; un devotament deplin, o dăruire totală; trebuie să realizezi dispariția în opera ce îndeplinești.

Noi numim oameni de geniu pe marii creatori. Dar și pe aceștia nu i-a făcut numai geniul lor propriu, ci geniul neamului lor și, mai presus de toate, ca producători propriu ziși, i-a făcut dăruirea lor totală, dispariția în opera lor.

Adevăratul creator nu caută slava, nici câștigul, nici răsplata, ci dăruirea.

În acest sens fiecare putem fi, chiar și în cele mai umile îndeletniciri, oameni de geniu și în acelaș timp eroi ai neamului nostru, ai omeniei. Căci nu există o activitate într'un domeniu cât de umil care să nu-și aibă repercuterile ei adânci în corpul social, dacă această activitate e liberată de ego-centrism și izvorăște din spiritul eroic, din dăruirea de sine.

Din cele expuse se poate ușor înțelege ce rost are tabloul

amintit la începutul acestui articol. Atât în viața internă, cât și raporturile cu alte popoare, un stat se va putea afirma cu toată greutatea sa, cu tot geniul său specific, dacă va aplica principiul: *O singură turmă și un păstor.*

Unitate perfectă de directivă și toate energiile cultivate, valorificate, sacrificate; aceasta e, aceasta trebuie să fie, lozincă zilei, a noastră a fiecăruia, a popoarelor, a poporului nostru.

Să fim un popor de geniu, un popor creator, un popor pus în funcțiune prin toate energiile de cari poate dispune.

Ce operă creatoare incomensurabilă se poate face! Ne stă în față opera musoliniană și național socialistă. Ne stau în față înseși progresele noastre din ultimul timp; ne stă în față și oismul nostru de pe câmpurile de bătălie.

Dar nu trebuie să pierdem din vedere niciun moment că, pentru a da poporului și statului nostru toată puterea lui de afirmațiune în concertul popoarelor lumii, trebuie să ne purificăm fiecare dintre noi; că trebuie o purificare totală în sânul neamului; că singura noastră rațiune de a fi în lumea nouă care se naște, este de a ne arunca eroic în vâltoarea socială în vâltoarea popoarelor lumii, cu toate puterile noastre creatoare, liberați de egocentrism și de orice promiscuitate divergentă.

Să fim un popor de geniu ! Nu e o utopie. E un ideal palpabil pe care-l putem atinge. N'avem decât să întindem mâna.

Puterea de a-l atinge stă în inima și sufletul nostru, în spiritualitatea noastră creatoare, în geniul nostru specific moștenit dela strămoși, în eliberarea noastră totală din cătușele concepției individualiste, mercantiliste, demo-îudaice, cari ne-au stăpânit până de curând, cari au stăpânit democrațiile occidentale și cari ne-au măcinat viitorul.

Câtă deosebire între acest ideal și idealul bolșevic!

Și unul și altul duce la producțiune, la transformarea omului, a popoarelor, în forțe de producție, la stârpirea parazitismului, la crearea omului instrument în slujba totalității.

Dar pe când unul duce la nimicire totală; celalt duce la creațiune totală. Pe când unul crează omul robot, omul brut, omul animal de muncă; celalt crează omul integral, omul spi-

ritualizat, omul care se ridică spre culmile transcendente, spre Dumnezeu.

Pe când unul ne aruncă în haosul materiei, ca instrumente oarbe de producție; celalt ne transportă în sferele senine ale spiritului divin, de unde emană toate resursele de viață, toate izvoarele existenței. Unul ne face demiurgi, pătași la creațiune, celalt ne duce la stingerea focarelor de creațiune, la moartea spirituală, la suferință, la nimicire, la dispariție.

Că suntem destinați a deveni un popor de geniu, adică un popor omogen, pus cu întregul său geniu specific în serviciul culturii, al spiritualizării universale, un popor cu o misiune istorică bine determinată, o dovedește, nu numai eroismul legendar al armatelor noastre pe câmpul de război, dar și moștenirea noastră ancestrală și întreaga noastră îndrumare din ultimul timp.

O dovedește faptul că noi, în calitate de pur etnic românesc, cum ne manifestăm astăzi și cum vom trebui să trăim mâine, am fost și suntem total refractari față de bolșevism; faptul că sănătatea noastră sufletească, ca etnic pur, e ireproșabilă; că am știut să ne păstrăm intacti prin milenii ca întru-chipări ale zeilor nemuritori, cari ne-au călăuzit și ne călăuzesc drumul în marile conjuncturi istorice.

O dovedește faptul că mergem și noi cu toată vigoarea, alături de marile popoare pe cale de refacere totală, spre o „singură turmă și un păstor“.

Să ne cultivăm deci cu vigoare eroismul, să navigăm fără reticențe cu eroism spre „o singură turmă și un păstor“, să ne aruncăm cu toate energiile de cari dispunem în vâltoarea luptelor interne și externe; pentru doborârea lumii vechi din noi înșine și din viața internațională pentru a putea deveni șampioni ai spiritualizării omenirii în părțile în care suntem așezați, pentru a putea deveni:

Un POPOR DE GENIU.

ION COLFESCU-DELATURDA

România

E plămădită 'n vremuri sbuciumate
Prin jertfa strămoşestei vitejii, —
În brazda ei, pe plaşuri şi câmpii,
Rodeşte dorul sfânt de libertate.

Sub cerul său, mănoase e ogoare
Îşi pârguie tezaurul în soare
Şi sufletul norodului se'nchină
Spre Cel ce dă pământului lumină.

Pe-altarul ei s'a zămislit credinţa,
Ce ne-a purtat, prin veacuri, biruinţa
Şi dragostea de ţară şi moşie
Urzesc a vieţii dură temelie.

E plămădită 'n vremuri de urgie
Prin jertfa vitejiilor străbune,
În brazda ei, mădejdile bune
Sporesc a muncii sfântă rodnicie.

G. BREAZU-ULMU

Octombrie

Drum şerpuitor petrece
Snopi de umbră şi lumină,
Când prin ramuri vântul trece
În suspin de violină.
Sub pridvorul amintirii,
Tolăneşte inserarea.
Au rămas acum martirii :
Ploaia, noaptea şi uitarea.
Cerule fulgare 'n tăcere,
Scăpărări de stele clare.
Iar pe cărării stinghere,
Pleacă plâns de 'nmormântare...

N. I. BONTAŞ

Suflete mari, jertfite pe altarul Patriei

S'au împlinit doi ani dela moartea bravului ostaș: Lt. Vasile N. Jacotă. Zilele, lunile și anii s'au scurs ca prin vis. Despre cei care s'au dus, noi cei care am rămas, ne amintim greu. Fie, din motive omenești, fie dictate de împrejurări. Uităm prea ușor pe cei care și-au dat viața pe câmpul de onoare.

Profesorul Vasile N. Jacotă s'a născut într'un sat din părțile Bârladului, în acel colț fermecat al Moldovei, între dealurile bârlădene, patria lui Vlahuță și Tutoveanu..

Fiu de plugar, a învățat primele buchii dela dascălul satului, pe care, mai apoi, pășind în urma carului cu boi, și-a lărgit cunoștințele și mai ales sufletul cu învățătura dela liceul Codreanu din Bârlad. A pășit și mai departe cu sufletul aprins de dragostea de lumină și cu inima înfierbântată de dragostea celor din satul lui, pentru care „Vasilică a lui Moș Nicolae Jacotă”, n'a încetat o clipă să lucreze, năzuind să le fie de folos și de ajutor.

Simțea în toată ființa lui ceva care-l mână spre mai binele Neamului din care făcea parte. În zilele de student, ca și mai târziu, tânărul Jacotă, a întâlnit destule piedici, destui oameni răi și neînțelegători... ale năzuințelor naționale, pentru care inima lui mare, sufletul său distins, mintea lui ageră, nu-și puteau găsi liniște.

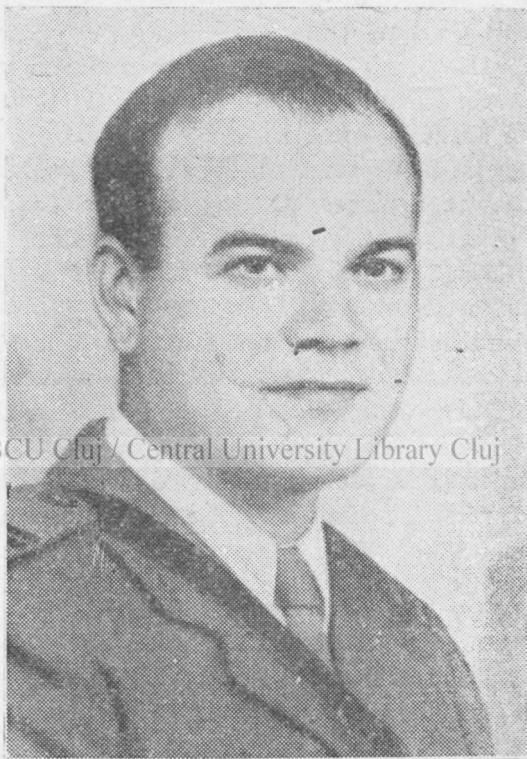
Mereu preocupat de alții, se uita pe sine și pe ai săi. A pierdut un frate, făclier tânăr, căzut în bezna și vârtoarea tinereții generoase, a idealurilor neînțelese.

Profesorul Jacotă a pășit în viață cu studii universitare strălucite. Iși alesese ca obiect de apostolat cele mai frumoase materii: Istoria și Geografia. Nici că se putea o mai fericită alegere, pentru acela care era frământat în toată ființa lui de propășirea Neamului său.

La școală, în societate și apoi în armată, Vasile Jacotă a făcut apostolat. N'a precupețit nimic și nu s'a lăsat copleșit de ignoranța celor din calea idealurilor lui.

Senin, bun, atent și binevoitor cu cei mici și neștiutori, convingător și hotărât cu cei mari, profesorul Jacotă și ofițerul

Jacotă și-a făcut totdeauna datoria! A făcut apostolat în Basarabia, pe malurile Nistrului, la un liceu de băieți; mai apoi în capitala Olteniei, la Colegiul Național „Carol I” și Frații Buzzești. Profesor distins, cu vederi și cultură occidentală, a fost ales inspector secundar la 31 de ani. Pregătirile, zelul său și disciplina din convingere i-au dat gradul de Locotenent la

Eroul Căpitan Vasile N. Jacotă

Căzut la 3 Sept. 1941 la Vigoda-Trasnistia, în vâltoare luptelor pentru Cruce și Hristos!

28 de ani, fiind un distins element în rândurile ofițerilor de rezervă. Și-a făcut toate concentrările și când evenimentele l-au chemat pentru ultima dată, presimțind că acesta este momentul hotărîtor, și-a luat rămas bun dela familie, dela copilașii lui dragi, și a plecat hotărît să-și facă datoria până la urmă, pentru reîntregirea scumpei lui Moldove, de care era legat atât de mult sufletește!..

..Și'n ziua de 3 Sept. 1941, în luptele grele dela Vigoda,

după ce înfruntase toate atacurile dela Prut și până la Nistru, acolo, pe pământul Transnistriei, un glonț i-a pus cununa de erou pe fruntea-i lată și senină!.. A murit cu fața la dușman, cu mâna pe armă și grenată, îmbărbătându-și ostașii la luptă. Patria l-a distins cu semnul vredniciei: Coroana României în gradul de cavalier, cu panglică de Virtutea Militară, iar unitatea s'a grăbit să-i recunoască meritele de erou, prin acordarea gradului de Căpitan.

Acolo departe, în Transnistria, în urmărirea dușmanului până sub zidurile Odesei, distinsul profesor și viteazul Locotenent Jacotă a căzut la datorie.

..Departe, în zarea stepelor, spre țărmurile Mării Negre, hoardele bolșevice aprinsese Odesa și limbi de foc și fum, brăzdau tot orizontul. Năzuința lui de a răpune pe dușman, s'a stins, odată cu purpura roșie ce-i stropise hainele și țărâna de sub el. Murea cu sufletul împăcat.

Locotenentul Vasile N. Jacotă a lăsat o soție și doi îngerași, pe care soarta-i poartă mai departe pe valurile vieții, tălăzuți de amintirea scumpului lor soț și tătic. Cândva, se va putea reîntregi acest firav tablou al eroului Jacotă. El a trăit și a luptat, în timp de pace și în timp de războiu, pentru aceleași idealuri: nimicirea iudaismului și a comunismului.

Trudnicia vremurilor, îi va aduce liniștea deplină acolo în mormânt, atunci când hotarele țării vor fi reîntregite și pleava iudeo-comunistă definitiv ștearsă dela orizontul Patriei.

Iubite Camarade! Dormi în pace. Țara mai are încă destui viteji pentru definitivarea idealurilor scumpe sufletului tău năvalnic.

Jertfa ta și a tuturor camarazilor tăi căzuți dela Prut și până la Volga, și pe tot cuprinsul țării, vă primi într-o zi reinstituirea și plinirea sfintelor voastre năzuinți. Noi, credincioși înaintașilor noștri voievozi și eroi, nu vom ceda nicio brazdă dușmanului.

G. FĂCĂOARU

Incurajați „ROMÂNIA EROICĂ”

Citiți-o și răspândiți-o.

Faceți-o să treacă din mână în mână.

Scriitori și Scriitori

Creații și Exhițiții Artistice

Pe marginea unor articole mai recente din diferitele reviste ale Bucureștiului, m'am reținut cu câteva adnotații.

Între articolul „Literatură și „Spiritualitate“ al lui Dan Petrașincu și „Inexistența (moartea) poeziei actuale“ a impetuosului Vasile Damaschin, între figurinele obsedante din revista „Azi“ și atâtea alte din revistele Capitalei, m'am retras într'un colț spre a contempla geneza atâtor exhițiții metaforice de foileton bun pentru revistele de bulevard „Cuvântul liber“ sau „Incotro“ în nici un caz însă nu pentru reviste mai pretențioase ca „Vieața Literară“ și destule altele.

Urmărind tactica lirismului cubizat și desfigurat al unei generații mai tinere de poeți — pe poetaștrii din București și din alte centre literare; n'am încet nicio clipă de a persevera am putut constata cam ce ar fi la mijloc... de unde această desconsiderare și indiferență față de pura artă — pura poezie.

Trecând în revistă toate momentele filmate în conștiință am ajuns la următoarele concluzii:

1. Pregătirea și neorientarea.

Lipsa profunzimii în analiza literară asupra diferitelor probleme ale artei poetice în epoca actuală — epoca romanului. Neglijată în deosebi poezia.

Fiecare revistă trebuie să aibă o bibliotecă cu toate noutățile literare.

Fiecare colaborator, cronicar etc., să citească profund și să se formeze în miezul spiritualității și sentimentalismului. A se orienta în pseudoarta poeziei bucureștine de alcov și cafe-nea, înseamnă a greși completarea dela început.

Așa e cazul unui criticastru în ale artei, cum e autorul „inexistențelor poetice“ din „Vieața Literară“.

Mă rog, omul nu e citit, nu e pregătit și în aceeași groapă își dă mâna cu freneticul E. Jebeleanu.

Totul e dela Ploești, Cernăuți, Constanța, Timișoara-Cluj; încolo e provincia provincialilor imberbi și mediocri, iar poeții de alcov și cafenea sunt talentele!...

Ori tocmai invers e! Directorii de reviste ar trebui să-i ia de guler și să-i pună la carte...

Ce fac acești criticastri? Un exemplar două?

Cum a sgâriat și Arghezi (mare vinovat e și acesta) 2-3: poezii mediocre, le multiplică în 20 de ediții și 87 de recenzii; cum a măzgălit Pelt hârtia cu un roman... E acelaș cântec!

aDr ar trebui să-mi urmez drumul în jurul poeziei. Vino-vați sunt și E. Lovinescu și R. Dianu!

2. Dela tehnicizarea poeziei bucureștine în cea mai decolorată și dificilă, inestetică traiectorie a terminologiei poetice, până la armonia, puritatea și naturalețea sentimentalismului liric în arta pură poetică e o distanță considerabilă.

Deci e o problemă de pregătire profesională în ale artei.

Și falșuri în concepție; poezia actuală nu e numai a tinereii generații de pedanți și posedați, ici e a epocii actuale, cu valori maxime, medii și minime.

Dacă Bucueștiul e în nefericită situație, cu o grozavă plătoshă de valori minime, medii și puține maxime în arta poetică, de aci nu rezultă că țara întreagă e la fel.

Societatea Scriitorilor Români a selecționat valorile maxime, grupându-le în sânul ei. Poezia în Soc. Scriitorilor Români e reprezentativă, națională, oficială a țării.

Deci nu poezia actuală ci neseriozitatea și nepregătirea generației tinere bucureștene indică nesatisfacția și pofta de irascibilitate nepermisă.

Acelaș fenomen se arată și ici colo și în alte metropole din provincii, cazuri însă izolate, când imberbii și neisprăviții (cari n'au măcar pregătirea necesară de a fi măcar secretari la literații consacrați iar ți-pă, persiflează și tropăesc în obscurantismul lor atât de dăunător.

La lumina lampei nu poți vedea vecinik pe sub tijghelele literare.

Această nervozitate și nepregătire serioasă pentru culturalizarea artei, fecundarea și încurajarea ei se resimte la generația tânără de azi.

LUCIAN COSTIN

Neam, Națiune și Cetățenie

I. — NEAMUL este matca variațiunii familiare în decursul istoriei și păstrează în structura sa nimbul veșniciei etnice.

II. — NAȚIUNEA este o coeziune sufletească de natura biologică și se dobândește ori se pierde prin sânge și asimiliare.

III. — CETĂȚENIA este o calitate politică și se dobândește ori se pierde prin lege.

Precizarea noțiunilor este necesară în orice știință, dar mai ales în domeniul juridic.

Am urmărit în doctrină și în legislația noastră cele trei noțiuni : neam, națiune și cetățenie. Mereu și peste tot se face între ele o confuzie dăunătoare. Ne este greu și penibil să facem un istoric al acestor erori, atât în terminologia legislativă, cât și în doctrina curentă.

Am stăruit și altă dată pentru precizarea noțiunilor de : neam și națiune deoparte, care sunt de natură biologică și nu se pot nici pierde, nici dobândi prin lege ; și cetățenia, de altă parte, care este de natură juridică, și deci, este supusă voinței legiuitorului.

a) **NEAMUL**. — Fiecare individ aparține unui neam, prin originea sa etnică îndepărtată, cu caractere bio-antropologice, care se păstrează și se transmit în șirul generațiilor. Neamul este comoara fiecărui ins, pe care o primește și o transmite, independent de voința sa. Cu atât mai puțin a legiuitorului vremelnic !..

— „Prin familie și neam ne-a venit viața din veșnicie, prin familie și neam ea pășește spre infinitul viitorului, prin neam deci, numai prin el ne putem apropia de forțele care au creat viața și către care aceasta se îndreaptă în drum spre infinit“ 1).

Noi oamenii, ca indivizi, putem să ne schimbăm limba, portul, obiceiurile, cu un cuvânt formele exterioare de manifestare și trăire, dar nu ne putem lepăda de ceea ce este etern legat de ființa noastră fizică.

1) Prof. Dr. I. Moldovan: „Spre o Facultate de etnologie și biopolitică“, Cluj — 1938, pag 1.

Neamul își păstrează în tot procesul de plămădire și amestec caracterele etnice, în timp și spațiu, dincolo de voința omului, fizice, intelectuale și sufletești. Plasma germinativă, păstrează caracterele etnice, în timp și spațiu, dincolo de voința omului, în eternitate.

b) **NAȚIUNEA.** — Națiunea se plămădește în funcție de plasmă germinativă, de timp și împrejurări geografice.

Națiunea este diferită de neam. În vreme ce neamul este o cetate biologică foarte greu de pătruns, o cutie a Pandorei a cărei cheie, nimeni nu o poate întrebuița, decât destinul biologic, națiunea, înglobează în sânul ei adeseori, mai multe neamuri.

Un individ, cu sau fără voia lui, poate să-și schimbe naționalitatea, urmând calea biologică întretăiată de condițiile sociale, geografice, culturale etc. Națiunea se formează în funcție de sânge și timp, amândouă elemente puse în plămădeala mediului ambiant, influențat de mediul geografic, a spațiului geo-politic, care modifică unele caractere psihofizice, proprii calității de național.

O familie germană venită în România acum o sută de ani, azi se găsește a în treia sau a patra generație. Mulți din membrii descendenți, nici nu mai știu că sunt de neam german. Mulți din membrii familiilor coboritoare, prin căsătoriile mixte au uitat complet limba germană și s'au adaptat complet stilului de viață românesc, prin contopirea în sânul nației românești. Aceasta nu înseamnă că membrii coboritori nu-și mai păstrează calitățile și defectele neamului din care coboară.

Printr'un examen biologic și antropologic, se vor descoperi toate caracterele neamului germanic, acoperite de un înveliș nou, dobândit prin scurgerea de timp, într'un mediu străin și eventuale amestecuri de sânge, rezultat din căsătoriile mixte. Aci este vorba de procesul de asimilare, care în decursul timpului și cu deosebire prin căsătoriile mixte, grăbește procesul de asimilare și deci schimbarea naționalității. Prin scurgerea a două ori trei generații, naționalitatea se schimbă, prin adaptarea treptată și voită — **mai ales** — la felul de viață ambiant și adeseori coplesitor. Un exemplu mai evident îl avem în America de Nord, unde s'au topit și se topesc încă o mulțime de elemente de altă naționalitate, integrându-se națiunii ame-

rilcane, care deși nu a existat propriu zis ca neam, dar a luat naștere prin mediul social cu baze de cultură engleză și azi tinde să creeze o națiune aparte în cadrul U. S. A.

Deci naționalitatea se poate pierde sau dobândi, cu sau fără voința noastră, printr'un proces biologic, determinat de timp, sânge, spațiu geo-sociologic și geo-politic. Cu toate aceste transformări și schimbări, caracterele neamului subzistă și acestea se pot ușor acoperi prin analizele de sânge și examene de biometrie.

La noi, ușor vom descoperi anumite caractere ale neamurilor conlocuitoare și cu care, din nenorocire ne-am și amestecat: țiganul este leneș, murdar, fricos, dar veșnic preocupat de afaceri și lingușitor când este mic, impertinent, până la obrăznicie când este mare.

În actualul război, am putut descoperi la mulți ostași, caractere deosebite de ale neamului nostru. Toate erau moștenite prin încrucișările de sânge, rezultat al căsătoriilor mixte.

c) **CETĂȚENIA** — Față de cele analizate cu privire la neam și națiune, cetățenia este calitatea politică, de natură juridică, sub care poate trăi un individ ce aparține unui stat organizat. Statul, are diferite criterii de a acorda și ridica cetățenia locuitorilor săi. În nici un caz, calitatea de cetățean, nu trebuie confundată cu aceea de național. Prima se dobândește și se pierde prin lege, care la rândul ei, variază după momente și împrejurări istorice, — ba chiar și după necesități politice!

Noi putem să renunțăm ori să ni se ridice această calitate politică, potrivit legilor statului¹⁾. În ultimul timp s'au făcut foarte multe erori în ceea ce privește întrebuintarea noțiunilor de: naționalitate și cetățenie.

Prin M. Of. Nr. 116/1943., în art. 1 se spune categoric:

„Se retrage naționalitatea română persoanelor...” etc.

Nu este pentru prima oară când legiuitorul nostru face această confuzie juridică. Dacă înainte vreme, această confuzie — voită sau nevoită — era în parte justificată, față de mentalitatea cosmopolită a vremurilor pacifiste, azi o găsesc cu totul nepotrivită și dăunătoare!..

1) Nu tot astfel poate fi cu naționalitatea, unde intervine neapărat factorul timp și factorul biologic, care operează o anumită transformare de ordin sufleteș.

Când autoritatea de stat face asemenea confuzii regretabile, apoi nu e de mirare că la unele primării urbane sau rurale se dau certificate de naționalitate, în loc de cetățenie și invers. Între noțiunile de cetățenie și naționalitate, nu se face nicio deosebire.

Pentru exemplificarea celor de mai sus, dăm un document oficial, textual, pe care-l posed de curând, dela o comisie de examene de bacalaureat. Un tânăr absolvent a opt clase comerciale, de naționalitate italiană, în proces de asimilare, având tată italian căsătorit cu o româncă, n'are încă cetățenia română. O rudă a lui, la fel, a terminat liceul teoretic; n'a putut obține cetățenia română, dar a fost chemat la armată. Știut este că datoria de a face armata, aparține exercițiului drepturilor politice ale cetățenilor, nu și străinilor. Respectivul, ca ofițer de rezervă, a obținut mai multe decorații și a fost înaintat. Abia atunci, i s'a recunoscut și cetățenia română pe care tatăl său, lucrător dinainte de marele război mondial, n'a putut-o obține din motive „birocratice!?”.. nici până azi. Iată textul actului în cauză:

CERTIFICAT DE NAȚIONALITATE

„Noi, Petre G. Toader primarul comunei Bădești jud. Muscel, certificăm prin prezentul că: copilul Leonida fiul lui Felice Olivotto este de naționalitate română, de religie ortodoxă și este născut din părinți: tatăl italian, de religie catolică, de naționalitate italiană și mama româncă, de religie ortodoxă, de naționalitate română“.

„Drept pentru care i-am eliberat prezentul certificat, în urma cererii sale înregistrată la Nr. 892/1936, spre a-i servi numitului la liceul comercial.

Primar, (ss) **PETRE TOADER**

Notar, (ss) **Indescifrabil**

Nr. 892/1936 August 29.

Față de actul de naționalitate de mai sus, am cercetat și am văzut aceeași lipsă totală de date juridice. Nicăieri în actul de naștere al copilului nu se vorbește despre naționalitatea și cetățenia părinților. Scrie doar atât: „părinții sunt muncitori” și că mama este născută Gheorghe Nițu, domiciliați în etc. Deci un act de naștere al unui băiat, din care nu se poate ști la data absolvirii liceului, dacă unul sau amândoi părinții avea sau nu cetățenia română; nimic despre naționalitatea părinților și reli-

gia lor. (De notat că părinții elevului de mai sus n'au încă cetățenia română).

Cred că acesta este unul din mîile de exemple, de felul, cum se lucrează la noi în actele de stare civilă. Mă miră faptul că nici pînă acum nu s'au fixat norme precise de felul cum trebuiesc redactate actele de stare civilă. (Actul de naștere în cauză a fost redactat în 1923, deci acum 20 de ani).

Se impune precizarea față de toate oficiile de stare civilă, ca să treacă în registrele de stare civilă, mai ales când este vorba despre un act de naștere, naționalitatea părinților, religia lor, cetățenia și dacă este posibil și a părinților lor deci și a bunicii lor celor născuți, spre a se vedea cu trei generații în urmă originea etnică a fiecărui ins.

Trebue deschis separat o rubrică pentru cetățenie și naționalitate, care nu trebuiesc confundate. Religia părinților și a bunicii lor este iarăși un indiciu puternic pentru stabilirea originii etnice a unei persoane, care se ferește să și-o mărturisească.

Avem astăzi în funcțiunile de stat înalți demnitari, a căror origine etnică nu se poate preciza, deși în particular se știe că sunt din prima generație de naționalitate străină, doar de cetățenie română. Sentimentele lor de neam străin au influențat adesea mersul evoluției noastre politico-sociale. Prezența lor în funcțiile de stat se face simțită adesea printr'un oportunism fără margini.

Asemenea oameni n'au convingeri politice. Ei sunt comozi și foarte adaptabili, prin orice fel de compromis. Peste tot sunt preocupați de interese materiale și dorința de a parveni pe orice cale în funcțiile superioare de stat.

Cu ocazia pierderii Basarabiei s'au verificat o sumă de atari elemente. Au rămas funcționari mai de parte la Ruși, în 1940, făcând mărturisiri de credințe comuniste, iar în 1941, după recucerirea Basarabiei, au revenit cu alte jurăminte de credință față de statul român. Toate acestea fără nici un scrupul de conștiință.

Noi cei dela „*România Eroică*” mergem de mult pe această cale: Elementele eterogene trebuiesc înlăturate. Directorul acestei reviste, D-l I. Colfescu-Delaturda în „*Rasa și Geniul Ei*”, se exprimă cu energie :

„Inteligența nu e decât instrumentul cu ajutorul căruia ne conducem în viață. Fondul e sângele ce ne curge în artere,

spiritualitatea moștenită, fondul moral care ne animează, resorturile cari ne conduc la acțiune, preocupările noastre intime, viața noastră interioară. Toată pregătirea noastră intelectuală, științifică nu face decât să se pue în serviciul acestui fond.

„Un individ extrem de inteligent poate fi și extrem de periculos pentru poporul din care face parte, dacă fondul lui spiritual, resorturile cari îl mână la acțiune sunt străine de spiritualitatea dominantă a neamului în mijlocul căruia trăiește și acționează.

„In statul cel nou, nu este vorba de a instrui indivizii, ci de a pune în valoare forțele cari îi compun. Și aceste forțe nu le putem căuta în ordine intelectuală, ci în ordine morală, în ordine spirituală, în sângele care le circulă în artere, în etnicitatea lor.

„Nicio acțiune a omului nu scapă de coloratura vieții lui interioare, de resorturile lui intime, de moștenirea lui ancestrală, de subconștientul lui, de întreaga construcție a spiritualității sale. Și numai pe această structură intimă se poate clădi.

„Dacă geniul specific al popoarelor stă în spiritualitatea lor, acest geniu nu poate fi găsit decât în etnicitatea lor cea mai pură...

„Selecțiunea elitelor e în primul rând o problemă de purificare de rasă: *Fie care popor la locul lui, și fiecare neam cu puritatea lui de rasă.*

„In primul rând trebuie deci făcută purificarea sângelui. E prima condițiune de însănătoșire a statului și poporului român. Această însănătoșire nu se va putea face, fără a se înlătura promiscuitatea orașelor și fără a se face apel la izvoarele cele mai pure ale românismului.

„Numai atunci vom fi noi înșine și vom fi cu adevărat stăpâni în casa noastră, când geniul specific al neamului va fi pus în valoare prin cei mai autentici fii ai lui“.

Străinii de origine, oricât de bine ar fi dotați din punctul de vedere al intelectului, sunt periculoși vieții de stat și comunității naționale. Prezența lor în anumite momente și locuri de conducere poate fi catastrofală.

Trădarea, sub diferite forme, ei o socotesc abilitate politică și inteligență. Oriunde și oricând, ei se pun la dispoziția tuturor

regimurilor, interne sau externe. Jidanii și Țigani, dau cel mai mare număr de atare indivizi. Ei se camuflează printre naționali și adesea chiar prin căsătorii mixte. Dar, caracterul lor de neam pribeag, arivist și lipsit de omenie, persistă și se descopere foarte ușor pentru un observator atent.

Neamul nostru a suferit foarte mult de pe urma acestor corci, care ne-au lăsat cele mai dureroase amintiri: 1821 și 1938; momente de pe urma cărora ne-am pironit pentru câteva veacuri.. în istorie!..

Prin poarta ce se deschide azi neamurilor înclătate în actualul război, sperăm să se rezolve pe calea eugeniei și a biopolitice, și această problemă a păstrării purității neamurilor. Aceasta în interesul culturii și a progresului întregii umanități.

G. FĂCĂOARU

Noi

Noi suntem cei mai triști dintre poeți,
Copiii umbrei, singuri cu visarea,
Ne pierdem printre oameni de rând,
La fel e pentru noi închisă zarea.

Ne'ngrămădim la'nchise porți de dor
Și plângem pentru frunzele jertfite
De toamnă, de înfrângeri sau de ploa
Și le-adunăm în cânturi obosite.

Ne sunt prieteni zidurile vechi,
Pe care mușchiul vremii le încinge, —
Strivim un zâmbet în parfum de flori
Și suferința ne-o strivim în sânge.

Ni-s versurile strigăt ne'nfeles,
Mândrie care consolează anii,
Când înserări plutesc peste vieți
Și'n gând se cern, a trecere, metanii.

Vom fi mereu, vom învia în vers,
In oboseli, în toamne, în poveste;
Ne-om recunoaște'n orice asfințit,
Ce, calm, peste-orizonturi se vestește.

VERONA BRATEȘ

Pe marginea unui volum de nuvele

(„MÂNIA LUI HERCULE“ de Const. Riuleț)

Romanul sentimental, romanul de notație intimă, introspectiv și romanul-frescă, sunt formulele epice care-i pasionează pe scriitorii tineri. E, într'un fel, explicabilă această limitare la o singură formulă a genului epic. Pentru că romanul reprezintă însăși chintesența epicului și, în acelaș timp, o valoare de circulație fără egal. Se pare însă că pentru literatorii veacului nostru, care nu se mai orientează după prescripțiile artei poetice a lui Boileau și nici după alte precepte, mai moderne, romanul mai prezintă avantaj prin faptul că nu cere respectarea niciunei legi, fie ea de unitate, coeziune, evoluție sau stil. Deaceia auzi de multe ori spunându-se: „Sciru roman pentru că e mai ușor de conceput un roman decât o nuvelă“. Și, într'adevăr, nu putem contesta sinceritatea acestor autori, chiar dacă contestăm valoarea romanelor lor.

În ultimii ani nuvela n'a reușit să-și reia locul, alături de roman, și autori de valoarea lui Victor Papilian au putut trece aproape neobservați. Nuvela rămâne însă un gen de elită și viitorul — oricât aparențele pledează pentru roman — o va reabilita. Să nu uităm că marii noștri scriitori, Liviu Rebreanu, M. Sadoveanu, Cezar Petrescu, Gib Mihăescu, s'au impus cu nuvela, iar Maupassant și Cehov vor rămâne în istoria literară pe acelaș plan cu Balzac și Tolstoi.

Intru exercițiul acestui gen, a cărei disciplină severă devine o certă indicație pentru mijloacele de care dispune prozatorul, — se înscrie și volumul recent apărut al d-lui Const. Riuleț, intitulat „Mânia lui Hercule“. O culegere de nuvele și povestiri care mărturisește îndeajuns posibilitățile epice ale autorului, distingându-le din concertul variatelor sale producții. Căci d. Const. Riuleț mănuește cu aceeași siguranță proza și versul, replica dramatică și catrenul epigramatic, poemul satiră și poezia lirică.

Cu o atât de bogată activitate, susținută continuu și înfățișată deopotrivă în publicistică, pe scenă și în vitrină, d. Const. Riuleț a reușit să-și păstreze în toate genurile abordate, realizări trainice. Ne-o dovedește, de astădată volumul „Mânia lui Hercule“ (Editura „Universul“) ce poate fi socotit singura carte

de nuvele, a anului. Deoarece, în afară de armonioasa dozare elementelor, pe planul epic propriu zis, al nuvelor, se cere cu deosebire relevant stilul d-lui Rîuleț. Viu și vioiu, colorat și plastic. Uneori mușcător, acidulat, dar nu mai mult decât poate îngăduit mișcarea egală, ponderată, a povestirii, — stilul d-lui Rîuleț trădează causticitatea humoristului.

„Mânia lui Hercule“, nuvela care dă titlul volumului, e un model de cum poate fi rezolvat, în nuvelă, un caz senzațional. Dela coloratele dialoguri ale detectivilor și zăriștilor, pasionați de o crimă și de misterul ei până la rezolvarea acestui conflict, e o fină țesătură ce îmbină aspectele de viață provincială cu o atmosferă fantastică irlzată ușor, din conturul unei vieți banale exasperantă tocmai prin banalitatea ei. Ultima nuvelă, „Diavolul citadin“, se resimte de aceeași atmosferă fantastă, ale cărei umbre sunt mai grave, mai întunecate, în proiecțiunea lor.

O bucată tare, dramatică, de aspre confruntări și puternică observație e „Instincte“.

Dar să lăsăm cititorului plăcerea de a descoperi conținutul acestui volum. Noi înregistrăm numai, în calendarul literar și pe fișa bibliografică a d-lui Rîuleț apariția unei cărți de valoare.

VLAICU BÂRNA

Inscripții

SVON

Ascult cum crește iarba — sub vraja primăverii.

EU

Rătăcitor privesc trist — zâmbesc peste minuni.

DUMNEATA

Sub vânăț cer de toamnă zâmbeste-o dulcinee...

TOAMNĂ

Femeea'ndoliată plânge printre livezi.

NINSORI IANUARIENE

Albi trandafiri, pătate de lumină...

PETRE A. BUTUCEA

Amintiri despre Gib Mihăescu

Gib Mihăescu. „Dona Alba,” Rusoaica, Femeia de Ciocolată..

În anul morții sale îl vedeam în fiecare zi. Marele scriitor venea voios, în biroul meu, unde stam ore întregi de vorbă. Discutam. Multe și de toate. Cu deosebire despre soarta teatrului, despre străbaterea, în comitete, a unor elemente ostile autorilor, despre respingerea unor piese bune și despre reprezentarea altora mediocre.

Gib era revoltat. Ceeace îl scotea în sărite, era pătrunderea, în comitetul de lectură, a editorului unor ziare de teatru, om care trimisul lui Mihail Dragomirescu, al lui Mitică Tomescu, încaseze, în schimb, când i se oferea, din puținul bieților scriitori. Intrase, acolo, chip, ca reprezentant al criticilor. Era el care trimisul lui Mihail Dragomirescu, al lui Milică Tomescu, al lui Perpesicius, al lui Lovinescu sau al lui Șerban Cioculescu? Doamne ferește! Era mandatarul ucenicilor săi, culeși de pe te miri unde, dintre care unii te asurzeanu, până mai deunăzi, cu „spiritul“; **nu mai trebuie ac, nu mai trebuie nevasă.**

— Nu te necăji, Gib: nu merită nici o luare aminte, încercam să-l potolesc, deși îi împărtășeam revolta pe deantregul. El sărea indignat:

— Nu merită, știu, dar sub ocrotirea disprețului vostru, individul își face treburile, în paguba noastră, a tuturor.

— Se va isprăvi, încurând, cu el, răspundeam, fără a fi însă convins.

— Dar până atunci suferim noi. Să-ți dau un exemplu. Și Gib începu cu graiul lui sincer, neuitat, însoțit de tresăriri repetate din umeri:

Citeam o piesă în comitetul de lectură. Atmosfera nu era proastă. Nu zic bună, pentru că, de obicei, d-nii membri se fereau să se pronunțe, dela început, în fața autorului. Vedeam eu însă că piesa plăcea. Și, din ce în ce, atmosfera se încălzea. Eram mulțumit. Mi se va juca piesa. Dar, ce zic? Eram încântat! Tu știi ce geutăți întâmpină orice autor dramatic serios, până își vede lucrarea reprezentată. Ai trecut și tu, slavă Domnului, prin asta, de atâtea ori. Trebuie, în majoritatea cazurilor, să îndure toate umilințele. Însfârșit comitetul mă asculta cu cea mai mare luare aminte. Îl prinsesem. Mărturisesc că îl simpa-

tizam. Mi-era drag în clipele acelea. Profesorul Murnu, mai sincer, mai poet decât ceilalți, nu se putu abține de a striga, pe când citeam :

— **Frumos ! Bravo Gib ! Aici este admirabil !**

Era ca o pronunțare. Printr'un autorizat membru al său, comitetul își dase sentința.

Atunci Scarlat Froda, de care se temea bietul Gib, pentru că nu făcuse nici o vizită administrației ziarului „Rampa“, se ridică zâmbitor, cu mutra mieroasă a unui băiat de ascensor și, în fața ochilor uimiți ai autorului, întrerupse, cu aerul că nu-și dă seama de ceea ce face :

— Așa e, aveți dreptate, domnule profesor. E foarte frumos, **da ce folos că acțiunea stagnează.**

Tablou — se potrivește aici să întrebuițez această banalitate.

Bietul profesor, cu tot entuziasmul său, pierdu curajul, că de, era la mijloc „ziaristul“, „directoul de ziar teatral“, omul care știa să câștige sufragiile tuturor prin șiruri elogioase scrise de alții, prin mijloace felurite și cunoscute.

— E adevărat / Acțiunea stagnează, ~~repetă~~ ^{întrebat} un membru, ce se afla, întâmplător, chiar lângă d. Froda.

— Ai înțeles, mă: eram curățat. Țasta îmi furase momentul cel mai prielnic. Eu, scriitor și el de meserie... soț. Piesa era osândită. Dece? Pentru că Scarlat Froda a ales bine momentul. Și pentru că, prin întreruperea lui, dăduse o indicație: dacă-l aprobați, „Rampa“ va fi contra. Și chiar așa a fost: Comitetul de lectură a găsit că lucrarea e literară, dar nu se poate reprezenta“.

Unde ești, bunule Gib? Dacă ai putea vedea și auzi, mulțumirea ta ar fi acum desăvârșită. În vecii vecilor nu va mai fi posibilă, în țara noastră, o scenă ca aceea al cărei victimă ai căzut tu; în vecii vecilor nu vor mai avea prilejul oamenii de pe drum sau afaceriștii administrațiilor, sau soții complezanți ai artiștelor cu duble activități, să răsară în fața marilor scriitori, în locuri de unde să-i poată prăvăli prin intervenții stupide și întotdeauna interesate. Viitorul te-a răsbunat mai repede decât ai fi sperat!

CONST. RÎULEȚ

„Traista Mea“

POEZII

de Ion Al. Bran-Lemeny

O carte masivă de versuri, pe care aş putea-o numi un mare monument dăltuit în slovă de aur.

Este împărţită în cinci cicluri.

Ciclul I-ii: „Poezii“, Braşov, 1914, cuprinde poezii din tinereţea autorului, de o suavitate şi o prospeţime asemănătoare undelor de eter, cari plutesc sub cerul Primăverii.

O dragoste duioasă pentru florile câmpului, pentru imnurile dimineţii şi amurgului, pentru toată această splendoare — uneori atât de tristă — care se numeşte viaţă, şi pe care poetul acesta a pătruns-o până în esenţele ei cele mai intime, până acolo unde este rădăcina eternei, neştiutei dureri.

Sunt ispitită să citez poema „Iubitei“.

„Tu nu cunoşti durerea ce se frământă'n valuri,
 Tu nu cunoşti puterea ce bate apa'n maluri,
 Tu nu cunoşti sublimul ce joacă peste spume
 Tu nu cunoşti puterea îmbatrânitei nune.
 Tu nu cunoşti cântarea cânătrilor din sfere,
 Tu nu cunoşti viaţa din lumea de unghere,
 Tu nu cunoşti amarul unui boboc ce moare
 Şi nici melancolia unui apus de soare.
 Tu nu cunoşti iubirea de flutur către floare,
 Tu nu cunoşti nici dorul ce tinde înspre zare;
 Tu nu cunoşti eternul ce doarme în clipită
 Şi nici nimicnicia eternului, iubită“.

Am citit întreagă această minunată poemă, pentru că, în aşa de puţine cuvinte, cuprinde aproape tot misticismul vieţii dintre azur şi pământ şi de dincolo de ele.

E o caracteristică a poemelor d-lui Bran-Lemeny, că în foarte puţine slove, se cuprind imagini grele de frumuseţi în totemai ca nişte simple perle montate într'un colier cu o savantă lucrătură şi un joc special de străluciri:

„Aş vrea să fur amurgul ce doarme pe orizont
 Şi în vrăjite valuri să-l torn pe părul-ti blond.

(„Tot ei“... p. 26)

Imaginile pe cari le încrustează în versurile sale, sunt totdeauna puternice, sugestive:

„E plânset în aer, în cer e furtună,
Și sânge pe șesuri, pe mări și pe lacuri”

(„Durerea ne chiamă”, pag. 36).

Ciclul al 2-lea: **„Lacrimi și Clocot”**, București 1916 — poartă acest nume, fiind sub influența evenimentelor naționale de atunci.

Citind aceste poeme de pură și neprețuită esență patriotică, îți dai seama, că numai o iubire fără de margini pentru țara ta și pentru tot ce-i al ei, îți dă puteri să dăltuești versuri demne de măreția și sfințenia ei, la nivelul marilor ei năzuinți:

„Ni-e sprijin și martor Inaltul,
Că scop ca al nostru nu-i altul
Mai falnăc, mai drept pe pământ”.

(„Asaltul Carpaților” pag. 61).

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Trebue să mai citez unele strofe din acest ciclu, dat fiind, că din nefericire și nedreptate, durerile de atunci au redevenit actuale:

„Voim să fim stăpâni peste Carpați,
Să desrobim pe frații 'nsângerați,
Din jugul lor cel greu și secular,
Să nu mai știm de-al munților hotar!”

(„Cântecul vrerii noastre” pag. 63).

Apoi, în poema intitulată „Peste Carpați”, sufletul românesc parcă desleagă vechile răni ca să sângereze:

„Ne chiamă azi pădurea prin murmur de durere
Și glia îngroșată cu sângele străbun
O cruce părăsită în munții Tebei piere,
Și-un neam întreg jelește sub falnicul gorun”.

(pagina 75).

În ciclul al 3-lea **„Ancore”** — Brașov, 1926, sunt strânse unele poeme mari, asemănătoare unor sculpturi grele, migă-

loase, înlăuntrul cărora, artistul-poet a închis, pentru deapurruri, făşii din sufletul său, convingerile, experienţele vieţii sale:

„Şi nu e elocinţă în stare ca să-ţi spună
Ce cântece vibrează pe-a sufletului strună;
Sunt tainicile şoaapte, scâlpiri multicolore,
Ce-alunecă în inimi în misticele ore..
Când sufletu-ţi se varsă în largul infinit,
Iar sufletul Naturii în tine l-ai primit..
Şi-atunci te simţi aproape.. de Dumnezeu.. Il vezi..
E lângă tine-aevea.. în tine chiar.. şi crezi..
Şi 'nfiorat de taina realităţii vii,
Te regăseşti în templul eternei armonii..”

(„Te chem, credinţă“, pag. 124-125).

Încă un exemplu, două:

„Răul se consumă însuș, prin veninul ce-l conține
Și când nu poate distruge, se distruge el pe sine..
(Pag. 149, din poema „Glasul celor doi Mihai”).

„O prieteni buni, durerea e o scară
Pe care urci înaripat, ușor,
Cu cât te 'nalți, cu-atâta ești mai darnic
Și mai bogat și mai nemuritor..”

(„Durerea”, pag. 185)

Și apoi, la pagina 186:

„O suflete, tu n'ai plâns în zadar,
In calea ta, ți s'a aprins un far,
Băut-ai din izvorul suferinții
Și 'naintezi spre piscul biruinții”.

În ciclul „Talaz” — Brașov, 1933, — întâlnești poeme cari se aseamănă cu niște cupe de flori deschise complect spre soare, cari te cheamă să le privești și să gândești asupra lor.

„In conștiința noastră strigă Glasul..
Nemângâiat se jeluie atomul..
Drumeț rătăcitor, rărește-ți pasul
Căci ți-a bătut de multă vreme ceasul,
Cu 'nfiorare te așteaptă: Omul” .

(Pag. 198 „clopotele Cerului”).

Apoi :

— „Sunt venit din țări străine..

Sufletul în mine țipă..

Faceți-mi un pic de bine

Dați-mi adăpost o clipă....”

— „Cară-te că-ți smulgem părul!

Cine ești?

— „Sunt Adevărul”. („Cerșetorul”, pag. 213).

După acest ciclu, urmează câteva tălmăcirii din limba germană, de Goethe, Egon Hayek, Michael Albert și Heinrich Zillich. Apoi, din literatura maghiară, din poeții: Ady Endre, Kacso Sandor și Iuliu Megay. Dar, este destul de limpede, că aceste poezii traduse sunt ca niște creații originale ale d-lui Bran-Lemey, pentru că totul vibrează în genul coardelor din sufletul său.

Ciclul 1934—940 și ultimul, înmănunchiază toate miremele iubirii pentru tot ce trăiește și rasuflă sub cerul Patriei, iar mireasma Credinței e cea mai puternică, a credinței în divinitate și în iubirea fără de liniște, fără contenire.

Citind volumul de poezii **„Traista mea”** poți face serioase și folositoare constatări.

Orice cititor știe, că majoritatea poeziilor cari se scriu azi, au o structură tot atât de ușoară ca a fulgilor de pădărie: acum, îi vezi, și iată, că o boare de vânt i-a luat, au pierit.. Citești poesia, trece prin fața ochilor, adie ușor, o clipă, peste suflet, și piere fără nici o urmă.

Ei bine, d. Al. Bran-Lemeny a reușit să creeze poezii cari, odată citite, se așează și rămân în suflet, ca niște monumente ale gândirii, popas pentru inimă, pentru bucuriile, durerile neliniștile și necunoașterile ei.

„TRAISTA MEA” e o evangheligie a inimii omenești. În orice clipă, umbrită de tristețe, sau însoțită de bucurie, poți găsi în paginile ei mari, mireasma de care simți nevoia. Aceasta pentru că între copertele acestui volum, nu sunt înmănunchiate doar niște minunate poeme, ci e închegată acolo, o viață de om, o experiență, o simțire superioară a unui suflet de artist, de creștin și de român, de cea mai curată esență. Și e foarte

mult lucru să ai în casa ta, o carte cu mireasmă de evanghelie destăinuitoare a unei superioare concepții de viață!

Dar știți de ce a isbutit poetul Bran-Lemeny să realizeze totul în marmora desăvârșirii?

Pentru că, vedeți, acest mare poet este un arhitect de slovă din alte vremuri, vremurile acelea, când omul nu era așa de grăbit ca azi, și avea timp să cugete, să-și dea seama de măreția necunoscutului care-l înconjoară, trecând, liniștit și cu multă răbdare, fiecare gând, fiecaer imagine, îndelung prin unda clară și purificatoare a sufletului.

Peste ivirea oricăror poeți pretențioși dar sterpi, ori chiar talentați, d. Ioan Al. Bran-Lemeny rămne, alături de alți câțiva poeți autentici, un artist unic în felul său, un sculptor de slovă care dăltuște marmoră și aur extrase din cele mai trainice zăcăminte ale sufletului său, de acolo, de unde vibrează spre abisurile și culmile existenței umane, suflul Divinului. Tinerii poeți, cari se mândresc cu titlul de „moderniști” ori se trudesă să imite genul cutărui poet francez, ar face bine să deschidă „Traista Mea” fiindcă, ar învăța, că o poemă adevărată nu-i doar o închegare de cuvinte potrivite, ci, trebuie să cuprindă o esență, pe care sufletul s'o absoarbă și s'o păstreze

STELA STĂNESCU

Bătrânul

*În lumea lui veche bătrânul trăia,
Așa cum trăise odată;
Ce drag îi era să rămână în ea,
În taina ei dulce, curată.*

*În slove uitate voios migălea
Ceasloave ca el mai bătrâne;
Iar clipa de față, atâta de grea,
Trecutul cerca să-i îngâne.*

*Ci el, având gândul în vremi de demult
Și inima'n ele rămasă,
Nevolnic părea în al zilei tumult,
Desrădăcinat de acasă.*

Sărmanul unchiaş, obsedat de ce a fost,
Legat de atâtea morminte,
Primeşte acum doar sensul anost
Din tot ce îi iese înainte.

...Bătrânul se'nclină spre glie încet
Şi zilnic mai mult se înclină,
De parc'ar avea să-i şoptească-un secret
De căre-i e inima plină.

Ceteşte scrisoarea primită de mult —
Scrisoarea aceea — îngheţată —
Şi-aude cum creşte al mării tumult,
In sufletu-i de altădată.

E veche şi-o ştie — de când ! — pe de rost,
E ultima dragei scrisoare :
Ea toarnă uitare pe tot ce a fost
In inima lor, sărbătoare.

BCU Cluj / Central University Library Cluj
Şi visul'l alungă, cu gestul tăios, —
I-a fost deajuns o clipită —
Cu cât idealul a fost mai frumos,
Cu atât l-a strivit mai pripită.

Scrisoarea, scrisoarea, scrisoarea de-atunci
Obsesie-a fost să-i rămână,
Scrisoarea de flăcări, scrisoarea de munci,
Cărbune o simte în mână.

Scrisoarea-i oprise viaţa din mers
Şi totuşi s'a scurs mai departe :
Durerea-i tot vie trăeşte în vers ;
Iar trupul în zile deşarte.

...Atât rămăsese din dragostea lor,
Din anii lui tineri, atâta !
Trecut e scrisoarea, dar şi viitor...
Suspină bătrânul : — Urîta !

CONST. RIULEŢ

Patronajul la Turda

Ca pretutindeni și la Turda instituția patronajului care s'a dovedit a fi atât de fecundă în roade binefăcătoare, e condusă de Prefectul județului. Dar această instituție la Turda stă sub puternica impulsie a D-nei Eugenia G-ral Vâlcu Alexandru, soția prefectului, profesoară și delegată în consiliul de patronaj. Această neobosită Doamnă e pretutindeni unde e o măsură de luat și o durere de alinat.

Consiliul de patronaj condus de D-na Vâlcu este zilnic supra încărcat cu lucrări grele: Refugiații de toate categoriile cari continuă să curgă de peste graniță, văduvele și orfanii de război, familiile concentraților; toți așteaptă ajutorul consiliului de patronaj. Am fost față când această energică și bună samariteană, asaltată de toate părțile, își împărțea binefacerile cu dreptate și largă inimă înțeleghătoare. Plasament, prim adăpost, prim ajutor, medicamente, spital, creșterea copiilor rămași fără căldura căminului propriu; sunt tot atâtea sarcini grele cărora trebuie să le facă față zilnic conducătoarea patronajului.

În județul și orașul Turda mai ales refugiații sunt aceia cari dau mai mult de lucru. Sunt azi în Turda peste 17.000 refugiați. Dar nu despre aceștia poate fi vorba aici. Aici ne ocupăm de exodul care nu mai ia sfârșit. La început erau găzduiți și apoi cazați la întâmplare. Nu rare ori acești nenorociți erau nevoiți să doarmă primele zile prin grajdurile minoritarilor. Astăzi se bucură de un tratament deosebit. Instituția patronajului are ramificații în fiecare comună. Fondurile adunate din colecte, daruri, serbări și ajutoarele cari vin dela centru au înlesnit organizarea ajutoarelor, astfel încât nu se mai întâlnește lipsurile de altă dată.

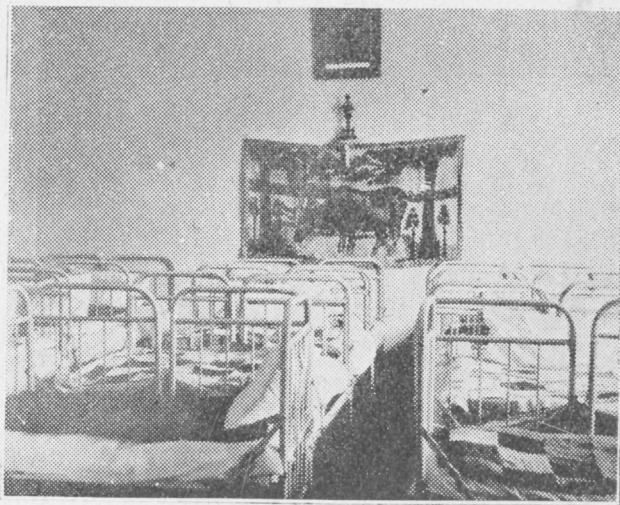
Trei sunt instituțiile, bogate în activitatea binefăcătoare conduse de aceeași neobosită Doamnă. Le enumărăm ordinea importanței lor.

Căminul de zi al copiilor refugiați. Funcționează susținut de **Comisariatul refugiaților**, care-i procură fondurile necesare. Aici se îngrijesc zilnic 120—140 copii între 3 și 7 ani cu toate cele necesare, dintre cari 40 sunt interni, iar restul noaptea sunt redați părinților veniți dela munca zilei. Profesoare bine pre-

gătite îngrijesc de educația lor, cași de îngrijirea lor fizică. Garderobă bogată, ținută în perfectă ordine, paturi înzestrate cu

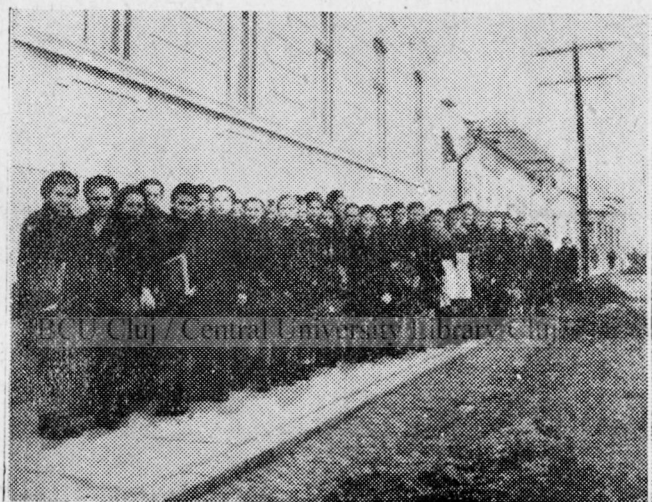
Copiii refugiați din cămin la masă
BCU Cluj / Central University Library Cluj
tot confortul, veselă, bucatăria, baia, cabinetul medical; totul
e ținut într-o perfectă ordine și curățenie.

Dormitorul copiilor refugiați

Internatul elevelor de liceu refugiate. A adăpostit în anul expirat 43 eleve, cele mai multe refugiate fără părinți, dela

clasa I până la a VIII de liceu. Internatul e așezat într-o clădire nouă și amenajat cu tot confortul necesar. Două conducătoare sunt însărcinate cu instrucția, ajutate în timpul verii de elevele de liceu împărțite pentru munca obștească. Clădirea impozantă, nouă și încăpătoare și toate încăperile amenajate pentru cămin strălucesc de ordine, disciplină și curățenie. Cași la căminul copiilor, dormitoare, garderoba, bucătăria, sufrageria nu lasă nimic de dorit.

Internatul elevelor de liceu refugiate

Cantina refugiaților. E instalată pe strada principală a orașului nu departe de Căminul de zi al copiilor. E destinată de a primi și ospăta pe refugiați în primele zile după sosire, până ce își găsesc fiecare ocupația care să le dea posibilitatea de trai onorabil. În interval, cei ce au mijloace pleacă în țară să se plaseze singuri, iar ceilalți se plasează prin oficiul de plasare din localitate. În acest cămin sunt găzduiți gratuit și soldații cari vin în concediu de pe front și nu au rude unde să se poată adăposti. Cantina are două săli mari și una de mese. În cea mică am găsit că luau masa 18 elevi refugiați fără părinți. Se pot da până la 3000 mese pe zi, cum cazul a fost.

Căminul refugiaților din parc. E un splendid pavilion în

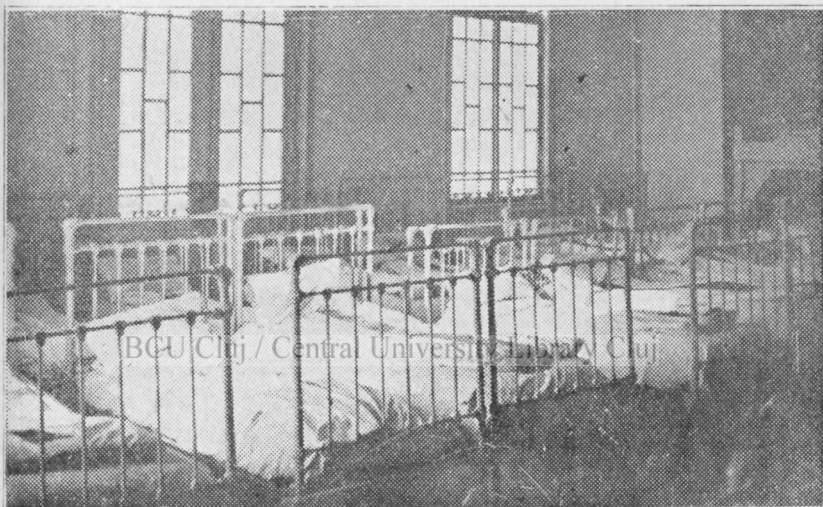
parcul oraşului cu 180 de paturi, cu secţii deosebite pentru femei şi pentru bărbaţi.

Pe peretele cel mai expus vederii stau scrise aceste cuvinte ale Mareşalului :

Fraţi ardeleni !

Voi, care v'aţi sfâşiat sufletul şi trupul ;

Voi care aţi părăsit încă odată vetrele vieţii şi crucile mormintelor :

Dormitorul refugiaţilor flotanţi şi interni

Voi care aţi adăugat dureri noi la hrisovul suferinţelor de veacuri ;

Nu desnădăjduiţi !

Aici sunt găzduiţi refugiaţii în paturi curate şi bine înzestrate, în primele zile după refugiu, după ce sunt deparazitaţi şi îmbăiaţi în băile amenajate deosebit pentru femei şi pentru bărbaţi. Acest pavilion a fost renovat şi pus la dispoziţia refugiaţilor în vara anului 1942, după vizita primului ministru la Turda, după stăruinţa Doamnei Eugenia Vâlcu conducătoarea şi animatoarea patronajului din localitate. Şi astfel s'a pus capăt crizei de cazare în care se găseau autorităţile faţă de puhoiul de refugiaţi cari nu puteau fi lăsaţi la voia întâmplării.

Pentru toate aceste opere demne de toată lauda, am scos în evidență meritele locale. Dar nu am fi drepți nici compleți, dacă nu am menționa cu deosebit elogiu și meritele centrului în aceste eminente realizări.

Trebue deci să spunem că a a contribuit la toate acestea D-na Cornelia Forțu, eminenta soție a Comisarului General al Refugiaților, care a fost la fața locului interesându-se de aproape de toate nevoile refugiaților a întreținut permanent legătura cu D-na Vâlcu pentru a i se putea trimite la timp cele necesare, pentru a putea ajuta toate aceste instituțiuni și pe refugiații nevoiași.

Căminul elevelor de liceu refugiate, instalat în Str. Ion Rațiu într-o clădire nouă cu două etaje, despre care am vorbit mai sus, și care, adăpostește 43 eleve de liceu, pildă, înființat cu multă trudă la 1942 e deasemenea în întregime susținut de comisariatul refugiaților.

Se constată că Comisariatul e de mare utilitate publică. De când există a dat toate din belșug pentru refugiații de toate categoriile.

Cu privire la elevele trecute de dincolo, inima caldă a D-nei Forțu nu putea tolera ca aceste tinere vlăstare ale neamului să fie găzduite la întâmplare de multe ori pela minoritari și să fie expuse pericolelor.

Nu știm cum va fi în alte părți. Nu ne îndoim că va fi la fel. La Turda însă am constatat că prezența D-lui Forțu la Comisariat se simte cu putere.

Am putut încă odată să constatăm, cu ocazia trecerii noastre prin Turda, că tot inima și sufletul dispun de soarta noastră. Pot fi nenorocirile cât de mari, omul găsește mijlocul să se refacă, dacă are inimă și suflet, dacă credința și elanul creator palpită în el. La Turda refugiații fac cunoștință cu un noian de binefaceri pe cari cei mai mulți nu au putut să le aibă la ei acasă.

O nouă îndrumare, o nouă disciplină, un nou fel de a fi și un nou standard de existență duc cu el, cei ce au avut ocazia să treacă prin triajul dela Turda.

Deaceea meritul inițiatorilor și al conducătorilor e cu atât mai mare.

I. C. D.

C R O N I C A

CONFERINȚA DELA MOSCOVA

Anglo-americanii nu au reușit până acum ca să aducă pe bolșevici la conferințele lor. În schimb reprezentanții lor au fost aduși la Moscova. Conferința care se ține astăzi acolo între reprezentanții Rusiei, Statelor-Unite și Angliei va avea mari repercusiuni asupra evenimentelor viitoare. Oricât s'ar ascunde în subtilități diplomatice, adâncile divergențe existente între soviete deoparte și anglo-americani pe de alta nu se poate să nu joace rolul lor decisiv.

Între timp ofensiva rusă se desfășoară pe Nipru și dincoace de el. Această ofensivă, la rândul ei, nu se poate să nu spună multe anglo-americanilor. Situația e tragică. S'a deslănțuit războiul pentru a înlătura pericolul german, și se luptă din răzputeri pentru a-l înlocui cu altul mult mai puternic și mai periculos.

Prezența anglo-americanilor în Rusia nu se poate să nu fie revelatoare pentru ei. Chestiunea cea mare e: *Să nu fie prea târziu.*

EXPOZIȚIA DOCUMENTARĂ A ÎNVĂȚĂMÂNTULUI
PRACTIC

O nouă expoziție documentară s'a deschis în muzeul dela școala. E una dintre cele mai instructive și exemplificatoare. Organizatorii se pot felicita. O asemenea expoziție era necesară. Învățământul nostru ia o direcțiune practică. Se coboară din cer pe pământ. Noua îndrumare a vieții de stat își are repercusiunile ei și în îndrumarea școalelor. Aparținem statului și neamului. Și dacă este așa, atunci fiecare dintre noi trebuie să fie astfel pregătit încât energiile sale să le fie în adevăr folositoare. Învățătura nu e pentru decor, nici pentru distracție. Ea trebuie să aibă scopul ei bine definit: *Să pue individul în valoare.* Și la acest rezultat nu se poate ajunge, fără a se avea în vedere strânsa legătură care există între el și patria și neamul cărora aparține. Pământul patriei trebuie

cultivat. Geniul neamului trebuie ridicat în slavă. Iată ce ne spune noua expoziție dela Șosea.

Românii trebuie să se grăbească să o viziteze și să ia pildă edificatoare.

SĂPTĂMÂNA OLTENIEI

Duminică 24 Octombrie 1943 s'a inaugurat la Craiova cu mare solemnitate „Săptămâna Olteniei“. Încă una din regiunile istorice ale țării își spune cuvântul. Specificul Olteniei apare în oameni și în operele lor. Generațiile trecute vorbesc celei prezente, pentruca aceasta la rândul ei să vorbească celor viitoare.

Expoziția e în primul rând opera conducătorilor Fundației Culturale „Regele Mihai I“. Cunoaștem hărnicia și destoinicia lor. Expoziția ne stă înaintea. Oltenia ne vorbește prin tot ce a avut și are ea mai reprezentativ.

O întâmplare fericită a făcut ca deschiderea acestei expoziții să coincidă cu solemnitatea deschiderii congresului Căminelor Culturale din întreaga țară, care a avut loc în aceeași zi la Craiova în Piața Unirii. S'au prilejuit astfel și adânc grăitoare manifestări naționale. Suflul înviorător al noii directive de stat a pus stăpânire pe suflete. Expoziția dela București, cea din capitala Olteniei și congresul general al căminelor culturale sunt popasuri edificatoare cari trebuie să ne dea de gândit.

Cel ce vede și simte nu se poate îndoi de viitorul ce ne așteaptă.

C A R Ţ I

George Voevidca, — *Pro Patria*, Cernăuți 1943, Colecția „Societății Scriitorilor Bucovinieni“. D. Voevidca e un poet al plaiurilor bucovinene. Poeziile sale sunt adânc pătruunse de dragostea fierbinte de patrie și neam, iar suferința patriei restrânse, Bucovina, zvâcnește în orice vers. Reproducem la întâmplare :

22 Iunie 1941

Vedenie în strălucite zale,
uimind, răsare ca 'n albastre mite:
Arhanghelul minunilor plinite
se 'naltă alb, din cripta Putnei Sale.

— „Io, Ștefan Voevod, pătruns de jale,
văd granițele Mele iar clintite;
mă scol — dreptar greșelnicei ursite;
vin să Vă luminez prin noapte cale.
Plășii mei din șteiu și brad re 'nvie.
— Rânjește molohul urgiei roșii..
— 'Nainte! Fulger fie apriga mânia!
Sub steagul ce-l sfințiră glorioșii,
în fruntea voastră, 'nfrunt iar vijelie,
ca voi să fiți mai mari decât strămoșii!”

D. Voevidca, animat de acelaș spirit, escelează și în epi-
gramă :

BC DOCTRINA COMUNISTA library Cluj

Tâlcul agerei doctrine
cam așa se tâlmăcește :
ce-i al tău — îmi aparține;
ce-i al meu — nu te privește!

CIOCANUL ȘI SECEREA

La Muscali, simbolul, vanul,
nu mai are trecere.
Azi, Germanul e — ciocanul,
iar Românu-i — secere.

ANGLO-AMERICANII

plănuesc ofensiva contra
Continentalului European.

Ei uscatul îl țințesc
în proiectul invadării.
Dar, modești, se mulțumesc
deocamdat — cu fundul mării.

Aurel V. Sânger, — *Melopei*, — Editura cercului „Bucovina Literară”, — Cernăuți, 1943. D. Sânger ne dă câteva zeci de poezii într-un mic volum foarte îngrijit. Muza sa e plină de mister și de duioșie. Reproducem pentru exemplificare:

Din „Sfârșit de luptă“ :

*Titit într'o groapă, ascuți dănțuirea :
E chiot, e hohot ca 'n hora din sat;
E zdangăt de cobză, e cântec de fluier,
E șoaptă de fată, e plâns e ortat...
Oștean învelit în cerul negaie,
Izvorul vieții prin rană îl sângeri,
Lumina din stele ți 'nchide pleoapa...
In zumzet de cobze, în cântec de îngeri...*

Din „Elegie“ :

*Trimet un vis să te cuprindă,
Dar tu dispari — fantomă — prin oglindă;
Trimet un gând să sfredelească cerul,
In care 'nvăluită de cufunzi.
Fluid aerian, de nepătruns,
Ești pretutindeni și îmi ești ascuns,
Imi ești aici și totuș ești departe,
Căci apa Lethei neagră ne desparte.*

Mai reproducem următoarea perlă din „Generații“ :

*Pe la fereastra mea trec oamenii și anii...
Cum trec deapănarea pribegi țigani
Sub coviltire, duși de vânturi și de soartă,
Așa se perindează vremea — frunză moartă:
Trec zilele cu pași grăbiți sau monotoni.
In joc de șah suntem umili pioni,
De-un jucător necunoscut purtați mereu aiurea;
Mormântul nostru nu e nicăierea ;
Ne afundăm în veacuri de uitare, —
Pârae ce se pierd în fund de mare.
Pe la fereastra mea trec oamenii și anii...
..ii nn'b'dSsssMIConigi ranesen samscen sanes nasee*

Sfatul Scriitoricesc dela Putna, — 14—15 August 1943, Editura „Bucovina Literară”, Cernăuți 1943. E o descriere succintă a celor ce s’au petrecut în aceeaș încântătoare Bucovină care ne-a înzestrat și cu autorii de mai sus, cu ocazia întâlnirii purtătorilor de condei în capitala acestei provincii, răspunzând la invitația cercului „Bucovina Literară”.

Acolo, la Putna, s’au făcut mărturisiri de credință de înaltă valoare etică și națională :

„A fost o izbucnire spontană, în toată frumusețea ei, pentru cultul valorilor autentice românești și prețuirea tuturor comorilor noastre spirituale”.

După cum se exprimă broșura în cuvântul de introducere.

Al. Bilciurescu, — I. Gr. Periețeanu *Poetul mării*, — editura „Marvan, București. Studiul d-lui Bilciurescu e interesant prin faptul că pune în evidență talentul poetului Periețeanu de a se înfrăți cu marea și de a pune în valoare farmecele ei. Subscriem cuvintele autorului în concluzie :

...I. Gr. Periețeanu e unul din puținii oameni care a stat de vorbă cu marea. D-sale i se potrivesc de minune versurile poetului :

BCU Cluj / Central University Library Cluj

*Eu am vorbit cu Marea în clipele de-amurg,
Când umbrele ’nserării ca niște ape curg,
Când spleenul își presară pe căile nocturne
Cenușa desnădejdei din siderale urne...*

*Eu am vorbit cu Marea pe țărmul de furtună,
Când Marea e o fiară care-a scăpat din cușcă
Și mușcă,*

*În noaptea fără lună,
Cu dinți enormi de valuri
Înebunită maluri...*

*Eu am vorbit cu Marea...
Și trupu-i de smarald
Sorbise ’mpreunarea
Cu blondul soare cald !...*

*...Și, plini de veselie, delfinii și limbuți
Tritoni sburdau într’una pe-oglinzile de aur,
Ca ’n vremea când pornit-au, viteaz, Argonauții
Să caute ’n Colchida mirificul tezaur...*

*Eu am vorbit cu Marea în nopți de vijelie,
Când ea e cimitirul de vase scufundate,
Și-am înțeles că Marea e tristă și pustie
Ca sufletul sălbatec, cu aripi sfărâmate...*

*Eu am vorbit cu Marea... și Marea mi-a răspuns!...
Cu Marea blestemată — haotică firidă —
Ce 'n larg momeste visul, pe urmă îl scufundă,
Și'n hăul enigmatic păzește-o Atlantidă
Cu ziduri și porți de nepătruns...*

Eu am vorbit cu Marea... și Mare ami-a răspuns!...

Cele trei Crișuri în Nr. 9—10, Sept.—Oct. 1943, publică articole cuprinzătoare despre „Junimea” dela Iași, — *Criza Latinității*, — *Aspecte din Viața Spaniei și Portugaliei*, — *Probleme culturale* etc.

Solidaritatea, — anul XX 1943, Nr. 7—9 — Organul de publicitate al învățătorilor soroceni, ne sosește pentru prima oară la redacție sub conducerea d-lor Gh. Bugă și Nic. M. Constantinescu.

Constatăm că învățătorimea soroceană dă dovadă prin această revistă despre contribuția sa la activitatea culturală atât de intensă a scumpei noastre Moldovei de peste Prut.

REVISTE

Timocul revista de mare actualitate a românilor timoceni în ultimul caet II și III, anul X, 1943, pe lângă bogatul material cu care se ilustrează ca de obicei, publică în editorial articolul d-lui A. Andrei despre „Biserica la românii timoceni”, în care scoate în evidență răul care rezultă din faptul că limba lor maternă a fost izgonită din biserică.

Așteptăm ca organele noastre de răspundere să se sesizeze de această stare de lucruri și să ia măsurile necesare pentru ca acest rău să poată fi înlăturat. Înaltele foruri bisericești au cuvântul. Nu ne îndoim că autoritatea statului le va sta la dispoziție.

Gândirea Nr. 8, Octombrie 1943 publică articolul plin de învățăminte al d-lui Ștefan Ionescu intitulat „*Tendințe de rusificare a Europei — Constantele politicii noastre răsăritene față de imperialismul țaristo-bolșevic și față de interesele europene ale marilor puteri.*”

ANIVERSAREA UNIRII BUCOVINEI

La 27 Oct. s'au împlinit 27 ani dela marea adunare constituantă a Bucovinei care a proclamat în unanimitate și într'un entuziasm de nedescris unirea cu patria mamă a acestui crâmpeiu din Vechea Moldovă, rupt prin sâlnicie dela trupul ei prin Convenția dela 7 Mai 1775 între Sublima Poartă și Casa de Austria.

Ziarul „Dreptatea“ de la Cernăuți dedică numărul 19 din 1 Noembrie actului măreț al Unirii dela 27 Oct. 1918.

Reproducem după acest ziar și din articolul „Amintiri“ numele delegaților cari au înmănat Regelui Ferdinand actul Unirii: *Iancu Flondor, Mitropolitul Vladimir Repta, I. Nistor, Dionisie Bejan, Eudoxie Hurmuzachi, Octavian Gheorghian, Radu Sbiera, Vasile Bodnărescu, George Șandru, Vasile Marcu, Dimitrie Bucevchi, Gheorghe Voitcu, Vasile Alboi-Șandru, Ion Candrea și Stanislau Kwiatkovski;*

Și concluziile articolului :

Dintre cei ce-au prezidat și au activat la actele mărețe de pregătire și înfăptuirea Unirii, cei mai mulți au trecut în rândurile dispăruților. Fie ca exemplul lăsat de măreția faptelor și de sufletele lor, de vajnici luptători pe tărâmul naționalist român, să fie îndreptarul celor ce au menirea să ducă steagul românesc mai departe spre mărirea și afirmarea neamului românesc deapaururi.

Iar noi, mai bătrâni, cari i-am ajutat pe cei ce s'au dus, ne vom strădui, ca atât puterile ne vor ajuta, să continuăm a mai da modestul nostru concurs ca Unirea ce am consfințit-o prin glasul și semnăturile noastre, să fie consolidată prin fapte mari de unificare sufletească și de pecetluirea pământului Bucovinei ca unul ce a fost, este și va fi românesc.

ABONAMENTE :

Rurale : *Instituții culturale Lei 500 ; Primării și notariate Lei 1.000 ; Particulari Lei 1.000.*

Urbane : *Școli primare Lei 1.000 ; Școli supericare Lei 2.000 ; Facultăți și Instituții publice Lei 3.000 ; Intreprinderi Comerciale, Industriale, Pancore, etc. Lei 5.000 ; Particulari, liberi profesioniști Lei 3.000 ; Abonamente de onoare, dela Lei 10.000.*

Lucrări de căpătâi de citit pe îndelete pentru
timpurile prin cari trecem:

ION COLFESCU-DELATURDA

„*Viața morală a popoarelor și Războiul European, Cauze și Efecte*”. București, Tipografia „Poporul”, 1916.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

„*Războiu și Civilizație*”, Cluj, Tip. „Ardealul”,
Anul 1923.

„*Spirit și Materie*”, Eroismul în viața de stat,
Cluj, Tip. „Ardealul”, 1935.

„*La răscruci de drumuri*”, Cluj, Tipografia
„Lumina”, 1939.

„*Pe drumul marilor prefaceri*”, Cluj, Tipografia
„Renașterea”, 1940.

„*Rasa și Geniul ei — Misionarismul românesc
în Noua Europă*”. — București, Tip.
„Informația Zilei” 1943.